

Izpolnitev plana v gozdarstvu je tudi velika in odgovorna naloga Fronte

Naše gozdarstvo in lesna industrija imata letos izredno nalogo, da oskrbita predsema devizna sredstva za nabavo strojev in druge opreme za večji del naše industrije in električnih central, ki so zdaj v gradnji. Zlasti je potrebno, da država ljudske demokracije zavira našo socialistično graditev in ko so nam odredile večji del svojih prejetih obveznosti, so nas prisilile, da iščemo stroje drugod po svetu. Predosem pa je bilo to leto potrebno preusmeriti graditev naše težke industrije, katera je nase prevzela dolžnost, da bo izdelovala orodja, naprave, ki so nam jih odredile vlade ljudskih demokracij in ki jih tudi drugod po svetu ni mogoče nabaviti.

To so osnovni razlogi, da je lesni plan povečan v primeri s preteklim letom za okrog 65%. S svojimi lesom smo si po vojni osvojili mnoga tržišča. Pridobili smo si ugled zaradi kvalitete naše lesne proizvodnje.

Obsežnost našega letošnjega plana zahteva pravočasni in temeljit ukrep. Na eni strani izboljšujemo in povečujemo proizvodnjo z uvažanjem mehanizacije v gozdarska dela. V delu so številne pomembne izboljšave, ki bodo pospešile in pocenile proizvodnjo, tako n. pr. rampe za hitro nakladanje in razkladanje kamionov po zamisli tov. Janežiča in inž. Rajnerja in nove žičnice domače konstrukcije. Mehanizirano se bo tudi delo pri sečnji in izločanju s pomočjo traktorjev po zamisli tov. Marijana Pengova, organizira se obsežna akcija kuhanja oglja v prenosnih pečeh. Racionalizirajo in novatorji so dali že številne pomembne predloge, ki bodo izdatno izboljšali zastarele načine v gozdni eksploataciji. Na ta način bo mogoče v mnogočem pospešiti izvedbo planskih nalog.

Toda vse to ne bo zadostovalo. Osnovna težava pri izpolnjevanju gozdarstvenega plana je pomanjkanje delovne sile. — Letos ne moremo računati z dotokom gozdnih delavcev iz ostalih republik, ki so prevzele to leto še večje povišanje planskih nalog kot mi. Konec leta so odšli ujetniki. Zdjaj je v teku nabiranje delovne sile v prvi vrsti za gozdarstvo. Toda pretežni del teh novih delavcev se bo gozdnemu delu moral šele privajati, njihova storilnost bo v začetku še pod povprečjem.

Tu se začne naloga naših množičnih organizacij. Pospešiti je treba iskanje delovne sile za gozdarstvo. Na pasti naj ne ostane nihče, ki ni nujno potreben kmečkemu gospodarstvu. Naše gozdne uprave imajo pripravljene zadostno število stanovanjskih prostorov za vse delavce, ki ga potrebujejo, prehrana in preskrba je zadovoljivo urejena, manjka samo delavcev, ker je v aprilom in majem že planirana najvišja proizvodnja v naših gozdovih.

Na deželi najdemo še dokaj mlade, ki so več ali manj izkoriščani pri svojih gospodarstvih. Nam pa danes primanjkuje na stotine ljudi, ki bi oskrbovali vprežno živino, ki bo v letošnjem letu dokaj pomnožena. Takim ljudem je treba prikazati vse prednosti zaposlitve pri gozdnih gospodarstvih ter jih prepričati, da se odločijo za službo v gozdarstvu.

Delovne brigade, ki so doslej pomagale v gozdarstvu, so bile doslej največkrat slabo organizirane. Vendarle pa so se nekatere dobro izkazale. Nekatere so dosegle povprečni čist zasluzek 3000 din na osebo. Kjer je kolikar mogoče, je treba brigade na novo organizirati, jim zagotoviti dobro politično vodstvo ter jih napotiti na gozdna dela. To se bo dalo napraviti tudi med letom, v razdobjih, ko na polju ne bo glavnih del. Taki tedni bodo o maju, pred žetvijo in po njej ter pred jesensko žetvijo. Vsak tak čas je treba izrabiti, vsak delovni dan bo dragocena pomoč k izpolnitvi plana.

Prav posebno pa bo treba letos izrabiti nedelje. V preteklem letu smo organizirali nekaj gozdarskih tednov, ko so tisočih naših delovnih ljudi pohiteli v gozd, na žage in železniške postaje ter tako pripomogli k sunkoviti pospešitvi lesne proizvodnje. V letošnjem letu bo takšna pomoč potrebna nedeljo za nedeljo. Gozdna gospodarstva in lesno-industrijska podjetja bodo ustvarila pogoje za takšno množično nedeljsko pomoč. Zaradi tega naj se takoj povežejo z okrajnimi in krajevnimi odbori Fronte ter pripravijo podrobne načrte za vsak mesec naprej. Fronta bo zatem organizirala delovne akcije skupno s sindikati, Zvezo borcev, Antifasiistično fronto žena in mladino. Posebno ženske organizacije lahko izdatno podprejo pomoč gozdarstvu. Vplivale bodo na moše in otroke in tudi žene same bodo poprijele za dela, ki jih zmorejo.

Za izvedbo letošnjega gozdarstvenega plana je posebno pomembna zgraditev gozdnih poti in cest. Od pravočasne zgraditve prometnih zvez je odvisen celoten uspeh plana. Zaradi tega bo treba tudi tukaj v kar največji meri pomagati. Letos ne bo primanjkovalo samo gozdarstvenih delavcev, ampak zlasti težke delovne sile. Na ta dela je prav tako treba takoj zdaj pošiljati zadostno delovno silo.

Lanska sindikalna akcija za preskrbo s kurtoom je bila uspešna. Sindikati so s svojimi posebnimi delovnimi skupinami omogočili, da v letošnji zimi ni prišlo do težke krize glede oskrbovanja mest z drami. Akcija je imela le to napako, da se je začela šele jeseni, ko je bila zima že pred duri. Letos bomo lansko izkušnjo izkoristili ter začeli s sečnjo dro s pomočjo sindikalnih organizacij že takoj spomladi. S tem si bomo zagotovili zadostne količine dovolj suhe kurjave, s katero se bodo oskrbovale delavske družine mest in večjih industrijskih središč. Zaradi tega naj sindikalne organizacije ne odlašajo z organiziranjem svojih drovskih skupin.

Kritično točko pri izpolnjevanju lesnega plana pomeni poleg delovne sile tudi transport in izločanje lesa. Že več mesecev je v veljavi posebna uredba, ki obvezuje lastnike upreg k obveznim prevozom. Kljub neprestanemu poudarjanju velike važnosti te uredbe se v večini naših okrajev obvezni prevozi slabo izvršujejo. Razumljivo je, da uspehov ne bo, če se to opravljanje urejuje zgolj po administrativni poti. Naše množične organizacije na vasi so posebno poklicane, da se zagrizejo v to zadevo, da ljudi prepričujejo ter tako zagotovijo popolno izpolnitev prevoznih obveznosti.

Pomoč frontnih organizacij pa je potrebna ne samo pri lesni proizvodnji, ampak tudi na sporednem bistveno važnem področju: pri gojitvi in varstvu gozdov. Že vsa podojna leta se je zlasti šolska mladina udeleževala pri pogozdovanju. Na ta način je bilo prihranjenih državi mnogo milijonov. Otroci in žene so prav posebno poklicani, da se letos posvetijo prostovoljnemu delu pri pogozdovanju in pri čiščenju gozdov. V vsakem našem kraju imamo številne zanemarjene in izčrpane gozdove. To je posledica predvojne eksploatacije po lesnih trgovcih, ki so strahno razdeljali zlasti naše kmečke gozdove. Med vojno je okupator izsekal gozdove ob cestah in železnicah. Tamkaj se zdaj bohoti trnje in gošča. Semkaj je treba letos usmeriti našo mladino. Otroci bodo pri tem dobivali osnovni pouk iz naravoslovja. Marsikje so pri šolah že urejene male šolske drevesnice. Kjer jih še ni, zlasti v gozdnatih predelih, jih je treba čim prej ustanoviti.

Pogozdovanju Krasa bo v letošnjem letu posvečena posebna skrb. Tudi tukaj bo morala šolska mladina in žene prispevati ogromno prostovoljne pomoči, ker pri teh delih ne moremo računati na znatnejšo plačilo delovno silo.

Vsa ta velika prostovoljna pomoč pri izpolnjevanju gozdarstvenega plana naj bo letos posebna skrb vseh naših frontnih organizacij mesta in vasi. Frontni plan Slovenije predvideva okrog 2,2 milijona ur prostovoljnega dela na področju gozdarstva in lesne industrije. Tu je računano delo frontnih brigad, delo množičnih organizacij, prevozov in šolske mladine.

V teh dnevih bodo okrajne in mestne frontne organizacije razčlenjevale svoje plane. Poverjenjstva za gozdarstvo in lesno industrijo, gozdna gospodarstva in lesno-industrijska podjetja naj se takoj povežejo z domačimi odbori Osvobodilne fronte ter sodelujejo pri izdelavi mesečnih planov. Posebno pa so dolžna pripraviti vse potrebno, da bo pomoč množičnih organizacij smotno razporejena in učinkovita. Mnogotere slabe izkušnje iz lanskega leta naj nam bodo v koreniti pouk, da jih letos ne bomo več ponavljali. Zavedajmo se zlasti, da je vsaka delovna ura letos dragocen prispevek k izpolnitvi težkih in odgovornih nalog gozdarstva in lesne industrije.

Izpolnjevanje lesnega plana naj postane stalna skrb organizacij Osvobodilne fronte.

Tone Fajfar.

Drugi dan kongresa Zveze sindikatov kovinarjev Jugoslavije

Danes ob 8. uri je II. kongres kovinarjev Jugoslavije nadaljeval z delom. Delegati so s ploskanjem in aplavzi pozdravili tov. Staneta Kavčiča, člana Politbiroja CK KPS in tov. dr. Marijana Breclja, podpredsednika vlade LRS in ministra za industrijo. Na kongresu so izvolili komisije za sestavo resolucije o delu Centralne uprave, za sestavo resolucije proti klevetam Informbiroja, dalje komisijo za sestavo resolucije o tekočih nalogah, redakcijsko komisijo za sestavo pravil Centralne uprave, kandidacijsko in volivno komisijo.

Po volitvah je kongres pozdravil v imenu CK KPS in vlade LRS dr. Marijana Breclja, ki je med drugim poudaril prednost, ki gre težki industriji. V zvezi s konkretnimi nalogami, ki jih je nakazal član Politbiroja CK KPS tovariš Franc Leskošek, je ponovno poudaril, da večje te naloge vse republike in tudi slovenska podjetja in ustanove pod republiko, kakor tudi pod zvezno upravo. Objubil je, da bosta vse naloge, ki si jih bo kongres zastavil, podprla CK KPS in vlada LRS kakor tudi vse organizacije in to s konkretno pomočjo v tisti smeri, ki je bila nakazana v osnovnih nalogah, sprejetih na V. kongresu KP in II. plenumu CK KPS.

Po govoru tovariša Marijana Breclja se je razvila diskusija na referat predsednika Centralne uprave sindikatov kovinarjev Jugoslavije. Prvi se je prijavil v diskusiji predsednik sindikalne podružnice tovarne Štore Jože Novak. Med drugim je govoril o uspehih tekmovanja v železarni. Najprej so tekmovale med seboj martinarna in valjarna, pozneje se jim je pridružila še livnica. Ko so tekmovali na čast V. kongresa KP, so sprejemali konkretne in do podrobnosti izdelane obveznosti in jih vse tudi izpolnili. S prostovoljnim delom so delavci napravili industrijski tir do vseh objektov. S tekmovanjem za V. kongres so prihranili materiala v vrednosti 1.590.380 dinarjev. Polno lastno ceno so znižali za 19%, k čemur je veliko pripomogel industrijski tir. Delavci in nameščenci železarn Štore so vpisali 984.000 din ljudske posojila. Za racionalizacijo podjetja so opravili 3707 prostovoljnih delovnih ur. Ustanovili so 21 delovnih brigad. Povsod so uvedli grafikone o dnevnem izpolnjevanju planskih nalog. Če se je pokazal zastoj v enem ali drugem oddelku pri izpolnjevanju planskih nalog, so se sindikalni aktivisti takoj povezali z mojstri in predelavci in poiskali vzroke, ki so ovirali boljše delo. Sindikalna organizacija je s premišljeno agitacijo vzpodbujala delovni kolektiv, da čim bolj znižuje polno lastno ceno, da varčuje z materialom, zmanjšuje odpadke itd.

Na letni skupščini sindikalne podružnice so delavci sprejeli in napovedali tekmovanje vsem delovnim kolektivom črne metalurgije. Da bi imeli delavci točen pregled, kako poteka tekmovanje, so na dvorišču napravili nov grafikom za dnevno evidenco. V kratkem času pa bodo izmenjali grafikone tudi v obratih. Trdna volja vseh delavcev je, da bodo letošnji plan častno izpolnili.

Delegat iz železarn v Zenici Božo Dilberović je povedal, da so proizvodnjo v času od I. do II. kongresa kovinarjev povišali za 207% na eno dnevno. Tudi plače delavcev so narasle za 150%. V strokovnih tečajih so imeli 909 delavcev in delavk, 1897 delavcev se je naučilo čitati in pisati na analifabetičnih tečajih. Sedaj imajo v železarni še 415 nepismenih delavcev, od katerih jih že 326 hodi na analifabetične tečaje, tako da bodo kmalu odpravili nepismenost. Imajo 14 strokovnih tečajev, na katere hodi 238 delavcev. V novem delavskem naselju so ustanovili čitalne skupine, da se delavci tako čim bolj izobražujejo.

Lansko leto so kovinarji dosegli velike uspehe pri popravilih Siemens-Martinovih peči. Čas popravila so skrajšali od 16 na 7 dni in od 20 na 9 dni. To so dosegli na ta način, da so delali v pešeh pri vročini 60 stop. Celzija. Strokovnjaki železarn Zenica so v glavnem iz domačih surovin izdelali dve Siemens-Martinovi peči. Prva peč že obratuje od marca lanskega leta, druga pa bo začela obratovati čez nekaj tednov. Zelo razvit je brigadni sistem dela. Ustanovljenih je 618 delovnih brigad, ki se izmenjujejo na delovnem mestu, da čim bolj racionalno izkoristijo delovni čas. Delavci železarn v Zenici so sprejeli obveznost, da bodo letošnji proizvodni plan izpolnili 20 dni pred rokom. Zato so tudi sprejeli tekmovanje s kovinarji železarn Štore.

Delegat iz tovarne »Ivo Lola-Ribar« v Železniki je govoril o uspehih, ki so jih dosegli v predkongresnem tekmovanju, predvsem pa o delu sindikalne podružnice, podoborov in grup. V januarju, ko so začeli tekmovati v čast II. kongresa kovinarjev Jugoslavije, so plan izpolnili po obsegu za 74%, plan po asortimentu so izpolnili za 69% in po vrednosti za 172%. V mesecu februarju se je tekmovanje še podvojilo. Ustanovili so 86 novih delovnih brigad. Dosegli so največjo produkcijo, odkar tovarna obratuje. V livarni se je dvignila produkcija za 45

IZ DANASJNE ŠTEVILKE:

Izpolnitev plana v gozdarstvu je tudi velika in odgovorna naloga Fronte — Drugi dan kongresa Zveze sindikatov kovinarjev Jugoslavije — Jugoslavija je vedno najodločnejše branila pravice koroških Slovencev — Ob 7. obletnici prihoda prvih partizanov na Trško goro so viničarji in kmetje ustanovili obdelovalno zadrujo — Klevete ne bodo uničile tega, kar je bilo zgrajeno za ceno naših nadčloveških naporov — Fizkultura — Šah

odstotkov. Mesečni plan so izpolnili po obsegu za 180%, po asortimentu za 89% in po vrednosti za 218%. S temi uspehi so dočkali II. kongres kovinarjev Jugoslavije. Velike uspehe pa so imeli tudi v minulem letu. V tekmovanju pred V. kongresom KPJ so s prostovoljnim delom zgradili zadržni dom in dom kulture. Pri tovarniških gradnjah so opravili 70 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Do sedaj je proglašanih 150 udnikov, 7 racionalizatorjev in en novator. Novator je izdelal brusilni stroj, kakršnega še nismo izdelali pri nas. Za to je dobil nagrado 139.000 din. 800 delavcev je dobilo potrebno znanje na strokovnih tečajih za kvalificiranje in polkvalificiranje delavcev.

Za uspehe v proizvodnji gre največja zasluga tesni povezavi upravnega odbora s podoborji in teh zopet z grupami in upravnim vodstvom oddelkov. Vsek pododbor napravi mesečni plan dela. Komisije in podkomisije na sestankih z delavstvom sprejmejo konkretne obveznosti, ki obsegajo delo enega oddelka, na podlagi katerih se napravi mesečni delovni načrt. Sestavljanje mesečnih delovnih načrtov je zelo važno. Podobor v livarni je za mesec februar na osnovi načrta dela presegel proizvodni plan za 42%. Izboljšali so tudi kvaliteto izdelkov, ustanovili 24 delovnih brigad tako da delajo v brigadnem sistemu prav vsi delavci, in odprli rdeči kotiček.

Obveznosti, ki so jih sprejeli, kontrolirajo vsak teden na sestankih podoborov, če je potrebno, pa se sestanejo tudi večkrat. Dvakrat mesečno imajo sestanke tudi komisije in podkomisije.

Tekmovanje je razvito med brigadami, oddelki in tudi posamezniki. Brigadirji se vsak dan sestanejo na proizvodnem sestanku. Česar ne morejo rešiti v enem oddelku, jim pomagajo delavci iz drugih oddelkov. Dogodil se je primer, da je primanjkovalo peska v livarni in so ga morali sejati sami v livarni, zaradi česar je trpela produkcija. Po sestanku brigadirjev se je razvilo tekmovanje med sejalci livarskega peska, ki ga je sedaj v dovoljni količini. V livarni so izdelali zaradi tega 10 ton odlitkov več kakor prej. Ko se je polkvarilo dvigalo, je bilo

meseca proizvodno posvetovanje, kjer analizirajo delo v prejšnjem mesecu in sprejemajo razdeljen proizvodni plan posamezniki, brigade in grupe za prihodnji mesec.

Predsednik odbora Srbije je govoril o uspehih in napakah delovnih kolektivov v Srbiji. Rekel je, da se socialistično tekmovanje vedno bolj razvija, da novatorji in udniki stalno iščejo nove metode dela. V drugi polovici lanskega leta je bilo proglašanih 932 udnikov več kakor prejšnje polletje. Sedaj jih je skupno nad 6000.

Hristivoje Ristić iz tovarne »Jasenica« v Smederevski Palanki je v diskusiji povedal, kako so organizirali letošnje tekmovanje. Lansko leto niso bile brigade organizirane v vseh oddelkih. Proizvodni plan ni bil razdeljen na oddelke in delovna mesta, fluktuacija delovne sile je bila največja v sezonskih mesecih, ko so bila dela na polju. Vse to je zaviralo izpolnjevanje planskih nalog.

Letos so z odpravljanjem vseh teh napak bolje organizirali tekmovanje. Delovne brigade so postavili v vseh oddelkih in jih imajo sedaj 195. Uvedli so prehodne zastavice in grafikone o izpolnjevanju dnevnih proizvodnih za vse oddelke in vse brigade. Na centralnem grafikonu dnevno prikazujejo, kakšen je delovni učinek in delovna disciplina v podjetju. Delavci so se zavezali, da bodo napravili v prostih urah en vagon tipa »Cah«, avtobus, 54 železnih konstrukcij, kmetijskim zadrugam bodo pomagali s popravilom orodja, v podjetju pa bodo napravili 5648 prostovoljnih delovnih ur.

Predsednik republiškega odbora kovinarjev Slovenije tovariš Jakob Kvas je analiziral delo kovinarjev od I. do II. kongresa. V Sloveniji je doslej proglašanih za udnike nad 10.000 delavcev. Nad 30% delovnih kolektivov ima tovarniške ekonomije, ki pomagajo k boljši preskrbi delavstva. Najboljše uspehe na ekonomiji imajo v tovarni aluminija Strnišče pri Ptuj. Nad 80% tovarni delavske rešitavice. Železarna Jesenice, Titovi zavodi »Litostroj« »Splošna

Delovni kolektivi so izvolili iz svoje srede najboljše delavce za delegate na II. kongresu kovinarjev. — Na sliki: Skupina delegatov — odlikovancev z Redom dela I, II. in III. stopnje

predvideno, da ga bodo popravljali 15 dni. Delavci pa so ga popravili v dveh nočeh.

Pri grupah in podoborih so uvedli dnevnik dela, tako da lahko sindikalna podružnica nudi pomoč, kjer koli je potrebno. Vsak sind. podobor ima konec

stavbna« v Mariboru, »Elektroljubljana« imajo počitniške domove na Jadranu in v gorskih letoviških krajih. V teh domovih bo prostora za 1000 delavcev.

Diskusije so se udeležili še številni delegati, ki so poročali o delovnih izkušnjah kovinarjev.

Govor tov. Jovana Subašiča

Na kongresu kovinarjev je govoril tovariš Subašič Jovan o bodočih nalogah sindikata kovinarjev. V uvodu je omenil, da je naloga kongresa sindikata kovinarjev, da na temelju odlokov V. kongresa KPJ in I. kongresa ESJ, a posebno v zvezi z razvojem in značajem težke industrije v letu 1949, in v bodoče analizira in odpravi vse tiste napake, ki so ovirale pravilno delo in mobilizacijo kovinarjev za uresničitev planskih nalog. Iz referata povzemamo najvažnejše misli:

Na IV. izrednem zasedanju Ljudske skupščine in v razpravi o predlogu budžeta za 1949. leto so bile nakazane velike naloge kovinske industrije v borbi za izgradnjo socializma. Naloge težke industrije pa so tesno povezane z nalogami in delom sindikatov kovin. Industrije. Na podlagi dosedanjih izkušenj je treba organizacijo socialističnega tekmovanja dvigniti na višjo stopnjo. Zato je Centralna uprava skupno s centralnim odborom Zveze sindikatov Jugoslavije in s pomočjo Ministrstva težke industrije naredila plan tekmovanja, ki bo izpolnil najvažnejše naloge: to je povečanje produktivnosti dela in s tem omogočil izvršitev planskih nalog v naših podjetjih. Dosegli so mnoge naše podružnice imele mnogo tekmoval-

nih točk, veld česar se je tekmovanje razbilo; to v bodoče ne bo več mogoče. Dosegli so sindikalne organizacije dobivale le malo pomoči od gospodarstvenih vodstev in uprav podjetij. Ta pomoč bo v bodoče zagotovljena, ker je Ministrstvo težke industrije za to zadolžilo gospodarska vodstva. Podružnica in uprava podjetja »Novkabel« Novi Sad sta pravilno razumeli, da je treba letos tekmovanje bolje organizirati. Zaradi dobre organizacije, načrtnega tekmovanja in stalne kontrole tekmovalnih uspehov dosega »Novkabel« zelo dobre uspehe; januarski plan je po vrednosti izpolnil 181%.

Samo z dobro organizacijo bomo izpolnili naše planske naloge in našim »kritikom« dokazali, da bomo kljub njihovim klevetam in ekonomskim sabotazam plan izpolnili in presegli. Kakšna je njihova principelnost v njihovem kritikovanju, na dokazujejo naslednja dejstva: to »video-loško« resolucijo so kritičarji takoj vnovčili in dvignili cene svojim proizvodom v trgovini z nami za 20 do 50% (v Madžarski za nad 30%). Po resoluciji so na primer v Madžarski oteževali izdelavo načrtov za naše tovarne, prekinili pogod-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

O NALOGAH SINDIKATA KOVINARJEV V LETU 1949

Je govoril tovariš Jovan Subašić

(Nadaljevanje s 1. strani.)

be o izročitvi postrojenja za tovarne traktorje, češkoslovaški kritičari nam pa ne dajo tovarne za keramične proizvode, za kar so se obvezali. Podaljšujejo dobavne roke za industrijo aluminija in črne metalurgije do 1952. in 1954. leta itd., kar vse dokazuje, da nam vidno otežkočajo izvršitev petletke. Iz Madžarske nam niso na račun reparacij dobavili črpalne postaje za tovarne orodnih strojev »Lola-Ribara«, ki bi jih morali dobiti aprila 1948. leta; čeprav so že pripravljene za odpravo, nam jih še do danes niso poslali. Od 1900 ton naročenih brezšivnih cevi za izgradnjo sale v valjarni v Sisku smo prejeli 180 ton, a 700 ton je obležalo v Madžarski. Ustavljena je dobava na račun reparacij 30 ton jeklenih odlikov za tovarno »Djura Djakovića«, a ne izročijo nam kompletne naprave za tovarno kablov »Svetozarevo«, kar nam prav tako dolgujejo za reparacije. V avgustu 1948. leta bi morala dostaviti madžarska tvrdica »Brevilje« specialne žeblice za tovarno »Zmaj«, ki smo jih prejeli šele leta januarja. Sedem plačanih cilindričnih kotlov »Ferometa« iz Prage je tovarna »Djura Djakovića« dobila s polletno zakasnitvijo. Takšne sabotaže se dogajajo tudi v vseh ostalih strokah naše industrije. Na takšne klevete in ekonomske sabotaže so naši delavci odgovorili s še večjim pletom, kar nam jasno govori na primer doseženi uspehi v industriji motorjev v Rakovici, kjer so delavci izdelali skoraj vse dele za izdelavo kamionov, katere smo prej uvažali iz Češkoslovaške.

S povečano vsestransko organizacijo socialističnega tekmovanja bomo lahko izdelovali vse tiste artikole, ki jih uvažamo.

NOTRANJI PLANI

Nekatera podjetja kovinske industrije v Sloveniji in Hrvaški so dosegla pomembne uspehe, kar se izdela notranje plane. Ker je vsak plan minimalna zahteva in vsebuje možnosti povečanja plana, lahko z razbijem plana podjetja dobijo osnovne plane, iz katerih izdelajo svoje operativne plane. Tako razbit operativni plan pa pokaže, če je vsako delovno mesto toodstotno izkoriščeno ali pa če se more zmožljivost tega delovnega mesta povečati. Če takšne rezerve oboje, se morajo izkoristiti z notranji plani, ki morajo biti realnejši, kot so osnovni in operativni plani.

Brigadni sistem dela so kovinarji z navdušenjem sprejeli. Danes ni nobenega kolektiva kovinske industrije, kjer bi ne delali po brigadnem sistemu. Dobro so organizirali brigade v tovarni orodnih strojev »Prvomajska« Zagreb, železarni Jesenice, elektrometalurškem kombinatu Šibenik in drugod. Kako pomembno je sodelovanje uprav podjetij in sindikalnih organizacij v pogledu organiziranja brigad, potrjuje uspehi »Prvomajske«, ki je planske naloge v vseh pokazateljih minulo leto izpolnila zlasti zaradi brigadnega načina dela. Od brigadnega sistema in organizacije brigad zavisi boljša delovna disciplina in boljša organizacija socialističnega tekmovanja.

V agitaciji in propagandi znižanja polne lastne cene so sindikalne organizacije izpolnile svojo nalogo. Vendar ponekod ta naloga ni bila njihova stalna skrb skozi vse leto 1948., kar nikakor ne more biti kampanjska zadeva. Večina podružnic pa tudi ni imela dobre evidence o znižanju polne lastne cene. Če naša gospodarska vodstva sproti ne zasledujejo znižanja polne lastne cene, sindikalne organizacije ne morejo v tem vprašanju uspešno delati. Kjer te evidence nimajo, jo morajo sindikalne podružnice od uprav vztrajno zahtevati. Na množičnih konferencah, kjer so razpravljali izrecno samo o znižanju polne lastne cene, so dajali naši delavci nešteto predlogov za znižanje polne lastne cene. Mnogo teh predlogov pa je ostalo nerealiziranih. Letos je treba takšne in alične nepravilnosti sproti odstraniti, da se bo vsak naš delavec zavedal, da je ta borba tudi garant hitrejšega izgradnje socializma v naši deželi.

Naši najnaprednejši kovinarji danes z zavestjo upravljajo svoje stroje. Postali so nosilci napredka tehnološkega procesa v proizvodnji. Med tem se odlikujejo kovinar Franc Kisel, nosilec reda dela I. stopnje, ki je lani doprinesel letni prihodek 4 milijone 200.000 dinarjev; Mostić Ivan in Zec Milivoj, ki sta konstruirala napravo za vrtnanje orodja in dosegla letni prihodek milijon dinarjev; Ti in drugi novatorji in racionalizatorji doprinajajo velik delež k naši neodvisnosti in krepitvi naše gospodarske moči. Spremeniti je treba odnos do teh naših najboljših ljudi in jim vsestransko pomagati, da bodo realizirali in uresničili njihove zamisli. V bodoče se ne sme več dogoditi primer Lekića Dušana, ki je iz našel prešek za varjenje aluminija in s tem omogočil, da je podjetje izpolnilo plan in prihranilo 2 milijona dinarjev, ter istočasno zagotovil množično proizvodnjo tega praška. Vendar je njegov predlog ležal kar šest mesecev neizkoriščen v direktiji kovinske industrije Srbije. Da bi v bodoče takšen odnos ne dušil iniciative naših delavcev, morajo komisije za racionalizacijo in iznajdbe vztrajno zahtevati od uprav podjetij, da v večjih podjetjih uredijo delavnice, kjer bo našim strokovnjakom na razpolago ves potreben tehnični material, s katerim bodo realizirali svoje zamisli in kjer bodo imeli knjižnico strokovnih knjig. Vzporedno s tem je važno, da uprave podjetij pravilno nagradjujejo tiste racionalizatorje, katerih predlogi so osvojeni. Za dosežene večje uspehe pa je potrebno ideološko in politično dvigati naše novatorje in racionalizatorje in skrbeti za njihovo kulturno in strokovno izobrazbo.

Sindikalne podružnice morajo novatorjem in racionalizatorjem, nosilecem socialističnega tekmovanja, pojasnjevati, da

morajo skrbeti za racionalno izrabo surovin, goriva, maziva, varčevanja strojev, orodja in drugega.

STROKOVNI KADRI

Uposabljanje strokovnih kadrov mora iti vzporedno z razvojem našega gospodarstva. Z ozirom na današnjo zmožljivost našega gospodarstva pa imamo manj strokovnih kadrov, kot jih potrebujemo. V težko industrijo bo letos prišlo nad 20 in pol tisoč učencev, dočim jih je leta 1945. prišlo le okrog 800. Letos moramo sprejeti v naše tovarne nad 24.000 novih delavcev-kovinarjev. Pred nami je velika naloga, da te delavce, ki bodo prišli predvsem z vasi, spoznamo s stroji in strojnimi napravami, da jih vključimo v tovarne, kolektive, jih tovariško sprejmemo, privajamo disciplini in se bomo proti fluktuaciji. To bo mogoče doseči z vsestransko pomočjo partijskih in sindikalnih organizacij. Za dvig in individualen pouk novo zaposlenih delavcev moramo vzpodbuditi strokovne delavce, da bodo sprejemali obveznosti, da bodo teoretično in praktično vzgojili neko število novodošlih delavcev; uprave podjetij pa jim morajo zato dajati priznanja in nagrade.

Mnoga podjetja še nimajo po zakonu določenega števila učencev v gospodarstvu. Kjer koli obstoje pogoji, naj podjetja sprejmejo tudi več učencev, kot jih je po zakonu predvideno, vsa druga podjetja pa morajo odpreti vse pogoje, da bodo lahko sprejela dovolj učencev.

1947. in 1948. leta ministrstvo težke industrije ni izpolnilo plana kadrov. Letos je zato naloga v tem pogledu še večja, kajti postavljeni plan dviga kadrov moramo izpolniti. Sindikalne organizacije morajo nuditi večjo pomoč kot doslej gospodarskim vodstvom v reševanju tega vprašanja.

Posebno skrb je treba posvetiti strokovnemu dviganju žena v kovinski industriji. Danes imamo nad 16% zaposlenih žena, kar pa je z ozirom na velike potrebe v kadru premajhno število. Da lahko žena dela v kovinskih obratih, dokazuje Kostić Katica, ki dela v industriji motorjev v Rakovici kot pričenli livar, je osemkratna udmarna, odlikovana z redom dela II. stopnje; Herceg Marija iz tvornice hidravličnih strojev v Zagrebu je šestkratna udmarna in nagradjena z 12 tisoč dinarji, itd. Skrbeti pa je treba, da bodo žene potrebne zaščitene z ozirom na fizične sposobnosti in materinstvo. Sindikalne organizacije morajo ugotoviti, na katerih delovnih mestih je lahko žena zaposlena, da v bodoče žene ne bodo zaposlene na najtežjih delovnih mestih kot na primer v valjarnah, v jeklarnah, livarnah itd.

PLACE IN NORME

Lani oktobra izdana uredba o plačah delavcev in učencev v metalurgiji, letos izdane uredbi o plačah v elektrogospodarstvu in za montažna dela ter pravilnik o premijskem nagrajevanju, izpolnjujejo socialistični način nagrajevanja ter omogočajo, da vsako razvija svoje delovne sposobnosti. Glede izgradnje tarifnega sistema morajo sindikalne organizacije z največjo skrbnostjo izvajati nove uredbi in pravilnike, sistematizirati delavce in uveljaviti in proučevati sistematiizacijo delovnih mest, od česar zavisi pravilno nagrajevanje.

Mnoge uprave in sindikalne podružnice še ne vedo, da je realna delovna norma sestavni element pravičnega nagrajevanja in osnova za socialistično tekmovanje. V tovarni vagonov »Djura Djakovića« imajo še vedno nerealne delovne norme, kjer v vagonemskem oddelku 200 delavcev presegajo normo za 100%. Ob dobrem sodelovanju uprave in sindikalne podružnice industrije motorjev v Rakovici so sistematično revidirali norme in so danes tam norme povprečno realne, saj najboljši delavci presegajo norme za 22,66%, povprečno pa za 15%.

Sindikalne organizacije se morajo z vzgojnim in političnim delom vsakodnevno boriti proti staremu pojmovanju norm, seznanjati članstvo z uredbi in pravilniki ter jim pojasnjevati važnost in značaj norm. Boriti se morajo proti nepravilnostim pri uvajanju norm, upravam pa morajo nuditi vso potrebno pomoč, zahtevati takojšnje in pravilno izplačevanje presežkov norm in predlagati najboljše delavce na tečaj normircev. Posebno morajo skrbeti za delavce, ki kljub vsem naporom ne dosega realnih norm. Skrbeti morajo za boljšo organizacijo delovnih mest, za pomoč tehničnega osebja najboljšim delavcem. Ponekod bo treba zamenjati delavce, ki kljub svojemu trudu norm ne dosega, in jim dati drugo ustrežajoče delo.

Da bo zmanjšano število nesreč, se morajo vsi novodošli delavci uvajati v delo potom kratkih sprejemnih kurzov, kjer jim bo nakazano, kako morajo delati na svojem delovnem mestu in kako se morajo zaščititi pri delu. Sindikat kovinarjev mora iskati nove in boljše oblike zaštite delavcev, skupno z gospodarskimi voditelji mora planirati zaščitna sredstva in jih pravilno razporejati. Da bodo zaščitna sredstva ustrezala naglemu razvoju tehnike, morajo naši najboljši delavci iskati nova in boljše zaščitna sredstva. Uresničijo predloge morajo na vsak način realizirati in v njihovih delavnicah ali za to posebno urejenih delavnicah izdelovati takšna zaščitna sredstva. Nujno je potrebno poglobiti sodelovanje sindikalnih forumov z generalnimi in glavnimi direktijami, reosnimi ministri in ministri delu v pogledu zaštite kovinarjev. Dolej je delo generalnih in glavnih direktij glede zaštite dela slebo.

Poleg skrbij za pravilno dodeljevanje letnih dopustov je zlasti važna skrb za ureditev vprašanja stanovanj in prehrane delavcev kovinske industrije. V tem pogledu so doseženi veliki uspehi, zlasti pri sindikalnih organizacij velikih podjetij,

kjer so skupno z upravami podjetij uredili dobre delavsko-nameštenske restavracije in industrijske ekonomije. V bodoče pa je treba ustvarjati še boljše materialne pogoje delavcev in nameštencev kovinske industrije. Zato je potrebno okrepiti komisije za prehrano in stanovanj. Treba je organizirati široko družbeno kontrolo, skrbeti, da bodo delavcem zagotovljeni vsi industrijski artikli, ki so jim potrebni; čim več truda je treba vložiti v izgradnjo stanovanjskih objektov in posebno skrbeti za pravilno razdelitev delavskih stanovanj.

Dobro ideološko-politično in kulturno-prosvetno delo je garant, da bo sindikat kovinarjev uspešno izpolnil naloge, ki se pred njega postavljajo. V kulturno-umetniškem delu moramo odstranjevati pojave brezdejnosti, apolitičnosti in dvigniti umetniško samodejavnost na višji idejni in umetniški nivo, vključiti v umetniška društva in grupe večje število delavcev s pomočjo naših najboljših kulturnih delavcev in umetnikov. Največji trud je treba vložiti v izgradnjo domov kulture, delavskih klubov, rdečih kotičkov, žitarnic itd.

METODA VODSTVA IN POMOČ ORGANIZACIJAM

Naše sindikalne organizacije so doslej že obvladale boljši način dela in boljšo metodo vodstva. Vendar je še niz elaboati, ki ovirajo naše uspešno delo. Dolej so podružnice prejemale elabo pomoč republiških odborov in okrajnih sindikalnih svetov, nezadovoljiva je bila kontrola izvrševanja direktiv, plani dela so bili elabo ostvarjeni. Republiški odbori so z birokratskega načina vodstva prešli na operativno delo in pomagali podružnicam konkretno na terenu. Vendar je n. pr. republiški odbor Slovenije prešel pri tem v drugo skrajnost, da so prenehali pošiljati okrožnice, zaradi česar so izgubili stalno zvezo s svojimi organizacijami. Pri nekaterih republiških odborih — kot pri republiškem odboru Slovenije in mestnem odboru Beograda — poizkušajo funkcionalni obhoditi v nekaj dnevih čim več podružnic, zaradi česar jim ne morejo nuditi zadovoljive pomoči in se poglobiti v njihove probleme. Zato ne morejo poznati pravega stanja v svojih organizacijah. Če ne poznajo problemov svojih organizacij, jim seveda ne morejo nuditi potrebne pomoči in ne odpravljajo napak. Zaradi pomanjkljive kontrole izvrševanja odlokov n. pr. v »Plamenu« v Kropi do prve letne skupščine niso bili uresničeni odloki četrtga plenuma Centralnega odbora; v tovarni »Rade Končar« in »Osejski livarni« niso vse leto zamenjali sindikalnih knjižic.

Posebno je važno izdelati pravilne plane dela. Plani so pri podružnicah mesečni. Letni plani višjih sindikalnih forumov pa morajo zajeti vse najvažnejše probleme, ki jih mora organizacija reševati med letom. Za reševanje vse obširne problematike je potrebno izboljšati poročevalsko službo. Poročila morajo vsebovati delo in problematiko organizacije, analizo nazak.

Podružnice še vedno ne delajo sistematično, nimajo predpisanih plenimov sindikalne aktivna kot n. pr. v Jasenici, v Smederevski Palanki. Posebno skrb je treba posvetiti organizaciji komisij, ki morajo biti stalna pomoč podružnicam in pri reševanju organizacijskih vprašanj.

Po odlokih četrtga in šestega plenuma se je finančno poslovanje sindikalnih podružnic izboljšalo. Podružnice so uspele zajeti veliko število delavcev v organizacijo in zbrerje 90% do 100% članarine. Vendar je še vedno nezadovoljiv odstotek neorganiziranih delavcev. 20% uslužbenih še ni vključenih v sindikat. Ponekod plačuje članarino le majhen del članov, kot n. pr. v »Jugo-alatu« Novi Sad samo 50%, v »Sumadiji« Beograd 49 odstotkov, »Tezno« Maribor 55% itd. V metalurškem kombinatu Šibenik pa plačuje članarino 98%, v Železarni Sisak 100%, v Železarni Jesenice 97%, Kraljevo 98%, Vars 91%. Podružnica »Utrva« zaradi tega ker delavci ne plačujejo članarine, ni dosegla budžeta za 33%, industrija motorjev za 10%, »Rade Končar« za 38% itd. V podružnicah pa, kjer so vodili pravilno borbo za izpolnitev budžeta, so dosegli lepe uspehe. Podružnica železarn »Sisak« n. pr. je presegla svoj budžet za 32%, »Rdeča zastava« za 14%, Vars za 7%, Železarna Jesenice za 6%. Neizpolnjen budžet v podružnicah je zmanjšal finančna sredstva, ki so bila na razpolago članstvu. Kolikor več bo plačane članarine, toliko več bo fondov, s katerimi razpolagajo podružnice. Z drugo besedo, od uresničenja budžetov zavisi, koliko delavcev bo lahko sindikalna podružnica poslala na dopuste, jim nudila denarno pomoč, omogočila boljše pogoje za kulturno-prosvetno in fizikalno delo in tako dalje.

Veliko število sindikalnih podružnic nepravilno troši denar iz skupnih fondov. Precej primerov je, da podružnice uporabljajo fond za denarno pomoč članstvu za kulturno-prosvetne namene, ali n. pr. iz organizacijsko-upravnega fonda plačujejo predjume za časopise. Še slabše pa je tam, kjer nekateri fondov sploh ne izkoriščajo. Najmanj je bil izkoriščen prav fond za letne dopuste. Glavno krivdo za nepravilno finančno poslovanje v sindikalnih organizacijah je pripisati slabim finančnim kontrolam, ki ne pregledujejo vsake mesece delo blagajne. V nekaterih podružnicah so finančne kontrole samo na papirju. Prav zaradi tega so se lahko dogajale finančne nepravilnosti, ki pa jih bo treba takoj popraviti.

Konec govora, v katerem je tov. Subašić Jovan pozval vse delavce, da naj z odločnim delom izpolnijo naloge, ki jih postavlja pred nas letošnji plan, so delegati sprejeli z navdušenim aplavzom in vzklikanjem.

Kongres nadaljuje z delom.

Jugoslavija je vedno najodločnejše branila pravice koroških Slovencev

»Borba« piše o pogajanjih za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, da je diskusija o tem vprašanju sprožila v tujem tisku različne in popolnoma kontraktorne komentarje o stališču Jugoslavije. Propagandni aparati v tujini širijo v javnosti, iz »dobro poučenih virov«, najrazličnejše »domneve«, da se je Jugoslavija »sporazumela z Zahodom«, da Jugoslavija »onemogoča pameten sporazum z Zahodom«. Govorijo o »spremembi stališča Jugoslavije«, o naši »nepopustljivosti«, ki onemogoča Sovjetom, da zavlačujejo sklenitev pogodbe. Dunajska »Die Presse« je pripisala, da je jugoslovanski delegat izpolnil naloge in tako ustregel želji Rusije, avtor neke študije o Koroški pa je v reviji »Diplomatic Press and Publishing« modro pojasnil, da je »mlada in puntarska Jugoslavija« sprožila vprašanje Koroške samo zato, da bi — »delala zahodnim državam stitnosti«.

Med diskusijo o avstrijski mirovni pogodbi so krožile »informacije« takšne vrste, ki naj bi podpirale diplomatsko igro svojih tvorcev v vsaki posamezni fazi pogajanj. Zadnje čase se je, zopet na račun naše države, pojavila na Zahodu nova klevetniška verzija, da se je moral jugoslovanski predstavnik »gibati oprezno v prizadevanju, da bi se približal Zahodu in da bi se ne zalezel tako daleč, da bi ga Rusija ujela« (Times and Tide). Nekateri listi, kakor New York Times, so začeli pisati o »prešludiranem manevru Jugoslavije«. Agencija France Presse pa je poročala, da bi si Jugoslovani radi osvojili stališče zahodnih držav, pa ne smejo, ker bi »prišli v kočljiv položaj, če bi opustili zahtevo, ki jo Sovjeti jasno podpirajo«. »Bebler« piše komentator te agencije, »se v Londonu ni mogel postaviti na stališče, ki bi pomenilo umik glede na Zarubinovalo stališče, pa naj je morda to še tako želel«. Z drugimi besedami, v pomanjkanju kakršnih koli argumentov proti jugoslovanskim predlogom skušajo reaktivirati na Zahodu dosledno in globoko načelno stališče naše države prikazati kot nekakšen »rezultat borbe za premoč v Informburoju« (zopet »Times and Tide«), da bi tako zmanjšali pomen in upravičenost naših zahtev. Ti reaktivirajo hočejo z aludiranjem na spor z vodstvi drugih ljudskih demokracij in ZSSR ta spor zasiroiti in poglobiti. Ti poskušajo prikazati dobro voljo Jugoslavije, njeno pripravljenost za sporazum, to je željo, da bi pripomogla k okrepitvi miru, kot nekakšno bojzljivo prizadevanje, da bi se približala Zahodu, samo dokazujejo, kako zelo so prav imperialisti zainteresirani na tem, da bi ohranili in okrepili zle posledice resolucije Informburoja ter povzročili prepad med socialističnimi državami.

Takšno je ozadje te najnovejše reakcionarne spletke, ki je naperjena prav tako proti novi Jugoslaviji, kakor proti Sovjetski zvezi. Toda dejstva govore, da zahteve jugoslovanske vlade po osvoboditvi Slovenske Koroške niso noben nov »manever«, kakor tudi pomoč, ki jo sovjetski predstavniki nudijo tem upravičnim zahtevam, ne datira od večeraj.

Piše tri tedne po končani drugi svetovni vojni, 27. maja 1945, je maršal Tito na velikem mitingu v Ljubljani jasno rekel: »Naše misli se niso odvrgle od naših bratov na Koroškem, ki morajo žal še vedno jetati in trpeti pod gestapovskim terorjem, obloženim v drugo uniformo... S tega veličastnega zbora sporočamo našim zahodnim zaveznikom, da odgovornost za vse to, kar se bo tam zgodilo, odsej ne zadene nikogar drugega razen njih. Apeliramo nanje, naj izpolnijo svojo besedo, naj izpolnijo besedo, ki so jo dali v Atlantski listini, češ da ima vsak narod pravico, da sam odloča o svoji usodi.«

Ze 2. novembra istega leta je zahtevala v notni naša vlada pri zaveznikih vladah, naj se na spornem ozemlju Slovenske Koroške ne izvedejo volitve v avstrijski parlament. Sredi februarja leta 1946 je vlada FLRJ v svoji spomenci zunanjim ministrom v Londonu postavila konkretne teritorialne zahteve do Avstrije. O tem je 2. aprila 1946 govoril maršal Tito v Ljudski skupščini. Iste zahteve smo poljsnili v spomenicah konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu. V januarju 1947 jih je jugoslovanski predstavnik dr. Vilfan na tej konferenci tudi ustno navedel. Te zahteve so bile znova kategorično potrjene v izjavi, ki jo je dal maršal Tito v aprilu 1947 dopisniku lista »News Chronicle«. V istem času je šef jugoslovanske delegacije Edvard Kardelj pred Svetom zunanjih ministrov v Moskvi izjavil: »V jugoslovanskih zahtevah do Avstrije... se zreali žalostna zgodovina majhnega naroda, ki so ga skozi stoletja zatirali, ki se je moral skozi stoletja boriti za svoje življenje in ki je moral sleherni korak v nacionalno svobodo plačati z vztrajno borbo in krvavimi žrtvami. In zato jugoslovanske teritorialne zahteve do Avstrije niso nove, marveč so v bi-

stvu stare tako, kakor je stara borba jugoslovanskih narodov za njihovo neodvisnost, posebno pa borba slovenskega naroda za osvoboditev in združitve.«

Na tem zasedanju namestnikov zunanjih ministrov v Londonu je jugoslovanski predstavnik dr. Bebler izrazil isto dosledno stališče naše države z besedami: »Mi smo se borili in se homo še naprej borili za pravično stvar, za pravo naroda, da sam odloča o svoji usodi — pravico, razglašeno v Atlantski listini in Ustavni listini Združenih narodov — za pravico slovenskega ljudstva Koroške, ki na svoji rodni grudi že nad tisoč let živi in se hrabro upira nemškemu prodiranju. Če so nekateri zavezniški pripravljeni pozabiti na načela, ki so bila razglašena med vojno, če so pripravljeni pozabiti na majhen narod, ki se je boril na njihovi strani v vojni proti Hitlerju, jo to njihova stvar. Mi tega ne moremo storiti, ker je ta narod del našega telesa.«

Ko so postavljali teritorialne, repariacijske in druge zahteve naše države do Avstrije, so jugoslovanski predstavniki dokumentirano pokazali, kakšen germanizatorski režim se uveljavlja v Slovenski Koroški pred to vojno in po nji. Navedli so dejstva o aretacijah in preganjanju, o nasilnem odvzemanju slovenske imovine, o terorju nad slovenskim življenjem na Koroškem. Naš tisk in vsa naša javnost sta se borila za osvoboditev slovenskih bratov na Koroškem in v tem je Jugoslavijo podpiral ves demokratični svet, ker je pravica na njeni strani. Nesmiselno in bedaste so torej zlonamerne govorice o nekakšnih novih »okoliščinah«, ki našo državo »silijo«, da svoje lastno stališče še naprej brani. (Mimogrede rečeno, Jugoslavija je že v Versailles leta 1920 zahtevala, naj se Slovenska Koroška priključi matični deželi, ne pa Avstriji.) Zahteve Jugoslavije so pravične in zato jih bo ne glede na kakršne koli »okoliščine« do kraja branila.

Sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo bi koristila tako avstrijskemu narodu in njegovim državi, kakor nedvomno tudi konsolidaciji miru v tem delu Evrope. V želji, da bi rešitev tega problema pospešila in tako koristila stvari miru, je Jugoslavija že večkrat pokazala, da je pripravljena tudi na določene žrtve. To miroljubno stališče naše države je prišlo do izraza tudi v predlogih, ki jih je dr. Bebler nedavno izročil namestnikom zunanjih ministrov v Londonu. Jugoslovanski predstavnik, ki je zahteval, naj se zavrne stališče o »nedotakljivosti in nespremenljivosti« avstrijskih meja, naj se prizna avtonomija tistem delu Koroške, ki bi ostal pod Avstrijo, in potrdi obveznost Avstrije, da povrneta škodo, ki jo je povzročila naši državi med vojno, je jasno poudarila, da dalje od paretnega kompromisa na podlagi teh zahtev ne moremo iti. Zahteve Jugoslavije do Avstrije so globoko upravičene in temelje na zgodovinskih zemljepisnih in etničnih vzrokih. Zato jih je zagovarjala in jih zagovarja od prvega dne, tako v ureteklosti, kakor tudi na vseh povojnih mednarodnih konferencah, preko tiska in izjav naših predstavnikov.

Ko brani svoje načelno stališče in pravice ljudstva Slovenske Koroške, kaže naša država doslednost svoje zunanje politike, ki je rezultat in izraz njene notranje ureditve. Zunanja politika Jugoslavije je politika države, ki gre v socializem. Ta politika ima pred očmi interese jugoslovanskih narodov in interese miru.

Osvobodilna fronta STO

zahteva pravično rešitev Slov. Koroške

Trst, 21. marca. Dopisnik Tanjuga poroča: Glavni odbor OF slovenskega naroda za STO je poslal svetu namestnikom zunanjih ministrov v Londonu brzojavko z zahtevo, naj vprašanje Slovenske Koroške pravično rešijo v smislu jugoslovanskih predlogov.

Odločno obsojamo nerensne trditve avstrijske delegacije o Slovenski Koroški, je poudarjeno v brzojavki, in zahtevamo, da rešite zatiranje koroške Slovence ponižanja in trpljenja ter jim zagotovite v smislu jugoslovanskih predlogov in zahtev predstavnika Sovjetske zveze politično, gospodarsko in kulturno svobodo.

Jugoslovanska delegacija odpotovala na zasedanje OZN

Beograd, 21. marca (Tanjug). Danes zjutraj sta odpotovala na tretje zasedanje OZN v New York šef delegacije FLRJ Vladimir Popović, pomočnik ministra za zunanje zadeve, in Leo Mates, član delegacije in pomočnik ministra za zunanje zadeve. Na železniški postaji so se od njiju poslovili dr. Aleš Bebler in Milivoje Radovanović ter načelniki oddelka ministrstva za zunanje zadeve. Člana delegacije FLRJ, veleposlanik dr. Jože Vilfan, in načelnik oddelka ministrstva za zunanje zadeve Srdan Prista sta že v New Yorku.

Brzojavka »Revolucionarnega sindikalnega gibanja Češkoslovaške« CO Zveze sindikatov Jugoslavije

»Revolucionarno sindikalno gibanje Češkoslovaške« je poslalo Centralnemu odboru Zveze sindikatov Jugoslavije naslednjo brzojavko:

»Revolucionarno gibanje Češkoslovaške« se prisrcno zahvaljuje za povabilo na kongres delavcev kovinske industrije in prosi, da mu oprostite, ker se ne more s svojimi delegati udeležiti dela kongresa

zaradi volitev tovarniških svetov. »Revolucionarno gibanje Češkoslovaške« želi v imenu delovnih ljudi Češkoslovaške vsakemu kongresu popoln uspeh in hkrati, da se utrdijo mednarodni etiki ter mednarodna sindikalna enotnost.

Podpredsednik Cipro, namestnik generalnega sekretarja Kolsky

Ob 7. obletnici prihoda prvih partizanov na Trško goro so viničarji in kmetje ustanovili obdelovalno zadrugo

Hladno je pihalo v soboto zjutraj od Gorjancev. Dolgi hrbet pogorja je bil pokrit z lisami ponoči zapadlega snega, tako da so zadržniki, viničarji in kmetje, pred šolo na Trški gori nezaupljivo pogledovali proti nebu in se tesneje zavijali v suknje. Zastave na šoli in zastavice na vitkih mlajih ob vhodu na dvorišče so v sunkih mrzlega vetra nemirno plapolale. Malo pred deveto je šlo kazalo, da bo ustanovni zbor zadruga na prostem. Ko pa se je po kratkem pršenju nenadoma vsulo po zadržnikih in gostih pikajoče babje pšeno, so pograbili mize, stole in klopi in jih prenesli v edini šolski razred. Zunaj je obstal le dolg, nad zastave pred zadrugo kletjo pritrjen, rdeč napis: Kmetijska obdelovalna zadruga Trška gora.

Dež in sneg ali kar koli drugega ne bi ta dan moglo motiti svečanosti trškogorskih viničarjev in malih kmetov. Resni in ponosni, vsi v prazničnih oblekah, so sedeli v prednjih vrstah zadržniki in njihove žene. Zbrali so se, da ustanovijo obdelovalno zadrugo, da se vsi pošteno in po pravici delajo. Vsi pa so čutili, da so jo ustanovili prvi za prav za 12. februarja, ko so prvi štirje zadržniki sekire in šli skupno sekati kolje za zadrugo vinograde. Naslednji dan jih je delalo 12 potem 14, 16 in več. Skupno delo jim je bilo v srca veselje in dalo zavest, da bodo kos vsem začetnim težavam. Zato se povabljeni kmetji in kmetice iz Bele cerkve, Čadra, Orekovice, Gaberja in bližnjih vasi niso mogli navediti, kako se zadržniki ponosno pogovarjajo o »naši zemlji« in načrtih, kaj vse bodo naredili. Dva fanta sta prišla celo iz kočevskih Poljan; vas ju je poslala, da si ogledata novo življenje na Trški gori. Veliko bosta imela povedati doma. Prišli so tudi sosede novih zadržnikov. Stojijo med vrati premajhne sobe in še na hodniku. Slišati hočejo, kaj bodo zadržniki sklenili. Pri delu so jih že videli, a vendar.

PRVA KMETIJSKA OBDELOVALNA ZADRUGA NA LEVEM BREGU KRKE

Vse je pripravljeno. Predsedniku pripravljalega odbora viničarju Francu Kirarju pa je vseeno malo nerodno začet. Med njimi sedi minister tov. Jože Levstik, okoli mize so tovariši iz okraja, aktivisti in povabljeni bodoči zadržniki. Ljudje bi radi slišali tovariša Levstika. Mnogi ga poznajo v teh vaseh že iz leta 1942, iz časov borbe. Z navdušenimi klici in ploskanjem pozdravljajo zadržniki tovariša ministra, ko ga Kirar po pozdravu zaprosi, da bi jim ob rojstvu trškogorske zadruge povedal, kako raste zadruga med drugod. Ob njegovih toplih domoljubnih besedah zaživi pred njimi preteklost in pot v novo srečnejše življenje. Še jasneje začujejo, da je le v skupnosti moč in napredek.

Stoletja so bili Dolenjci tlačani tujih graščakov, hlapci novomeških prostov in najemniki nemških petokolovnikov — veleposestnikov. Leta 1942, so v dolini gradov zagorele graščine. Partija je potegnila ljudstvo v narodnoosvobodilni upor. Začel se je krvavi boj za narodno in gospodarsko osamosvojitve. Ljudska oblast je že med borbo delila graščinsko zemljo kmetom — agrarnim interesentom. Ljudstvo je pometlo z Margherij, Langerji, prošti, Germi, Elberti in ostalimi krvosesi. Po vojni so postali prejšnji hlapci in brezpravni viničarji lastniki zemlje. Bistri ljudje pa so videli naprej in prišli do tega, da še ni vseh težav konec, če dobiš nekaj hektarov zemlje. Zato stopajo danes najbolj zavetni, borbeni in napredni kmetovalci v skupno obdelovanje zemlje. Viničarji na Trški gori so od lanske jeseni dalje na frontnih sestankih in sejah vedno pogosteje govorili o zadrugah. »Pri zadnjih ne bomo le so sklenili in 15. januarja ustanovili pripravljalni odbor za novo zadrugo. Ni zgolj slučaj, da je tostran Krke zrasla prva kmetijska obdelovalna zadruga prav na Trški gori. Delo komunistov bratov Gregorčičev in drugih pred vojno, delo Partije in OF med okupacijo in po osvoboditvi je rodilo uspehe. 17 družin s 57 člani je do ustanovnega zbora zadruga zložilo 40 ha orne zemlje, 11 ha vinogradov in 6 ha travnikov.

KOLJA NIMAJO, KONJ NIMAJO: NIC NE BO IZ TEGA!

Zadržniki navdušeno pritrjujejo besedam Kirarja, ko pove nato v uvodnem poročilu: »Po treh letih obdelovanja naše agrarne zemlje smo spoznali, da nam tako razdrobljeno delo ni prineslo zaželenega blagostanja in uspehov. Skupnost ni imela od nas prave koristi. Od 10 ha vinogradov je bilo v letu 1947 oddano le 110 l vina, 45 ha polja pa ni oddalo za delavce v industriji ničesar. S pomočjo frontne organizacije smo prišli do sklepa, da naša drobna gospodarstva združimo v celoto. Zavedamo se, da delamo s tem zase in za vse naše delovno ljudstvo in da nismo več tlačani in najemniki bogatašev, ki so živeli od naših žuljev.

Najstarejši zadržnik, 64letni Ivan Pintarji kar ne more prenehati s ploskanjem. Prav to je povedal Kirar, kar leži danes vsem na srcu. 45 let je zaral viničar Pintarji grofu Langerju. Ni pozabil, kako so ga izkoriščali. Po štiri krajcarje na dan je dobival za rigoljanje celine na Trški gori pred 40 leti. Danes na svojem, na zadržnem, Pintarji niso pozabili. Zlata so vredne njegove roke, ki znajo obrezovati trto in prijeti za vsako delo. Ni manj ni vesel najmlajši zadržnik,

ki sedi zraven njega: 13letni Vinko Zupančič iz Sevnega. Edini od hiše je vstopil v zadrugo. Zdej dela pridno kot ostali, rad bi se pa izučil za koljarja. Radi ga imajo in pomagali mu bodo.

Zadržniki se nasmehnejo, ko omenja Kirar, kako so jih nasprotniki v začetku zmerjali z lenuhi. »Kolo nimamo, lenuhi, nič ne bo iz tega,« so raztrgali po ločni in židnji vasi večji kmetje. Ko so si pripravili 70 butar kolja, se je razneslo: »Konj nimamo! Mi jim ne bomo vozili!« Že drugi dan so pionirji povedali po vaseh, da je zadruga dobila par konj, voz in opremo. Govorice o lenutih so pojemale, reakcija v vasi pa je govorila, da so kolja prav za prav preveč nasekali in ne bodo niti mogli vsega porabiti. Medved iz Češnjice in Jožefov iz Harinje vasi sta razbijala sestanek kmetov v St. Petru in lagala, da se zadržniki na Trški gori pripravijo. Bogati Gorenci je zagrozil viničarki Židankovi, da jo bo vrgel iz hiše, če bo šla v zadrugo. Seveda, do zdaj je morala delati njemu. Tistim, ki so doslej še vedno izrabljali viničarje, nova zadruga ni več.

ZE V PRVEM LETU — GOSPODARSKI NAČRT

Kljub svojim 63 letom je Ivan Kovarčič med najdelavnejšimi člani zadruge. Tri simove je imel v partizanah, sam je bil na Rabu. Bogate izkušnje v kmetijstvu bo znal uporabiti v dobro mlade zadruge. Določili so ga za gospodarja. Vstal je in s tresočim glasom povedal:

»Tovariši, na zgodovinski dan ustanovljamo našo zadrugo. 19. marca 1942 je prišlo prvih 18 partizanov na Trško goro. Sedaj jih je bilo brez pušk. Vdili jih je Florjančič. Njegov oče sedi med nami. Sedem mož je od nas pristopilo k njim, tako da jih je bilo dvanaest brez orožja. Pa vendar so nas navduševali: Imeli bomo puške, stroje in topove! Tako je danes tudi naša zadruga. Na isti dan po sedmih letih začnemo na novo živeti. Smo še brez gospodarskih stavb, plugov, bran, živine imamo malo. Toda z nami je ljudska oblast. Culi smo danes ponovno, kaj je socializem. Zato gremo po poti naše Partije in OF. Vsi smo borci, frontovci, kot onih 12 partizanov brez pušk. Toda dobili bomo vse, kar rabimo.«

Nekaj velikega prevzema srce za srcem zadržnikov. Kdaj so prej tako govorili? Katera oblast v stari državi je sploh hotela kaj slišati o trpljenju viničarja? Danes pa se razgrinja pred njimi prvi gospodarski načrt. Obnovili bodo graščinske hleve in svinjake, šupo za stroje in kozolce. V svinjaku bo 10 plemenskih svinj in 30 pitancev. Potrebno bo stanovanje za hlevarja in prostor za pisarno. V Leskovcu bo nov nasad breskev. Pomladna setev: 2 ha ovsa, 2 ha pese, 4 ha krompirja, 2 ha koruze, 2 ha lucerne; nadalje proso, pšenica, rž, zelje, paradižniki, solata, paprika, fižol, čebula, česen, cvetoča. Vinograd bo dal zgodnje namizno grozdje, trte silvanca, kraljevine in drugih žlahtnih sort pa poznano trškogorsko dobro kapljico. Zemljo v ravnih legah bo zoral traktor, druge konji. Zadruga ima svojega vrtnarja. Stoklo za tople grede je že zagotovljeno. Industrija in mesto bosta za sočivje in zelenjavo odjemalca. Zadržniki čevljar Janez Blažič je pravkar zgotovil prvi par čevljev. Sedlar, tesar, šivilje — vsi bo-

Nova obdelovalna zadruga v Juriju ob Pesnici

V okraju Maribor-okolica se je po II. plenumu CK KPJ zadrugo gibanje na vasi močno razmahnilo. Dne 20. t. m. je bila v Juriju ob Pesnici ustanovljena že peta obdelovalna zadruga v okraju. Na ustanovnem običnem zboru zadruge je vstopilo v zadrugo 30 družin malih in srednjih kmetov in viničarjev, štirje veliki kmetje pa so zadrugi odstopili, vsak od 10 do 15 ha zemlje. Tako ima zadruga 350 ha zemlje in je med največjimi obdelovalnimi zadrugami v severni Sloveniji. Svoje delo bo usmerila v vino-

Na Krčevini

Minulo nedeljo so na Krčevini pri Mirkavžu ustanovili kmetje novo obdelovalno zadrugo, ki je letos prva ustanovljena zadruga v ljubotemskem okraju. V zadrugo je vstopilo 13 družin malih in večjih kmetov ter 8 viničarskih družin, ki so skupno vložili v zadrugo okrog 200 ha zemlje. Zadruga se bo bavila predvsem z vinogradništvom in sadjarstvom. Njiv imajo nad 60 ha. V letošnjem letu bodo v vzajemnem delu obnovili in popravili stanovanja in čim bolj mehanizirali delo.

V Veliki Pirešici

Tudi v Veliki Pirešici so te dni ustanovili obdelovalno zadrugo, v katero je vstopilo 13 družin z 21 člani. Zdržili so se predvsem mali kmetje.

Obični zbor je bil zelo živahen in so se zadržniki po dolgem razpravljanju sporazumeli o vsem, kar bo temelj njihovim novim odnosom. Obiščene so odmerili po 10 do 40 arov in pri tem poudarili, da bi jih večja obščina samo ovrnila pri delu za zadrugo. V veseljem so sprejeli prvi setevni plan nove zadruge, ki jim zagotavlja, da bodo odsele sami gospodarili na svojem. Za brigadirja so si izbrali najboljšega zadržnika.

V Stari Fužini

V soboto 12. t. m. so se v prostorih zadruga sirsne zbrali najzavetnejši

do imeli v zadrugi polne roke dela. Malo je zadrug, ki bi bile tako bogate z obrtniki kot je trškogorska.

Naprednejše, cenejše in boljše gospodarstvo — to je letošnji načrt mlade zadruge. »Ko bomo pokazali ob letu naše uspehe, nas bo več,« so povedali zadržniki pri obravnavanju prvega načrta.

Pogovor o obščinah so hitro zaključili. Od 25 do 60 arov bodo obdržali. V jeseni pa bodo zamenjali nekatere njive — obiščene in še bolj zaokrožili zadrugo posest. O tem, da bo zadruga nižjega tipa, so si bili že prej na jasem. V prvi vrsti sedi Franc Židank, zidar, 75% invalid iz NOV. Dva sina je izgubil v partizanih. Rad bi vedel, kako bo s starejšimi ljudmi v zadrugi, ki ne zmorejo več težkih del. Na agrarni zemlji redi kravo in teletčka. Nekako ne more na dan s pravim vprašanjem. Tovariši iz Bele cerkve pove, da je pri njih starček, ki ga je vrgel bogataš na cesto, za pastirja in ima vso oskrbo. Zadržniki vedo, da bi Židank rad vstopil v zadrugo, pa se boji, da bi moral delati vse, kakor močnejši. Kirar pa ga vpraša naravnost: »Židank, že letos bomo veliko gradili. Vi ste zidar in apneničar. Ali ne bi vstopili v zadrugo za delovodjo? V zadrugi bo dovolj kruha za nas vse!«

»Saj sem vedno bil za to,« pove Židank; od srca se mu je odvalil kamen. »Naj živi novi zadržniki!« vpijejo vsi in ploskajo. Zdej v zadrugi za kvalificirane delavce ne bo težko. Lahko bodo gradili in obnavljali.

V upravnih in nadzorni odbor izvolijo 10 zadržnikov in zadržnic. Daljši pogovor se vname, ko razpravljajo o višini kredita za letos. Hlevi, svinjaki, šupe in kozolci na Bajnofu, nabava živine, orodja in strojev, vse to je v načrtu. Židanku se ne zdi preveč 3 milijone. Seveda, zidar je in bi rad čimveč naredil že letos. Lužar iz orehovške obdelovalne zadruge jim pove, da jih je stal hlev polovico manj, ker so delali sami. Živahno posegajo vsi v razgovor. »Saj nam je mladina novomeške gimnazije obljubila pomoč v prostovoljnem delu!«, omeni nekdo. Les bodo dobili v svojem. Končno se odločijo: dva in pol milijona za investicije, pol milijona za obratni kredit.

Dnevni red je izčrpan. Vsem se zdi, kakor da so te reči pač morale tako poteči zaradi predpisov. Med seboj se vendar poznajo in vedo, kako trdno so si podali roke. Dosti važnejše pa se je novim zadržnikom zdelo to, kar so jih spraševali tovariši iz Bele cerkve in St. Petra. Tam snujejo nove zadruge. Orehovška in trškogorska zadruga sta se že povezali. Zadruga, čeprav komaj ustanovljena, pa pomaga novim zadrugam. Saj so jim pravkar povedali tovariši iz Čadra, da jih odločnost mladih zadržnikov v Trški gori spodbuja k delu. Sklenili so, da bo nova zadruga močna, da bo rastle in pomagala z delom in živino malim in srednjim kmetom. Zavedajo se odgovornosti partizanske postojanke na Trški gori — prej v borbi za svobodo, danes na fronti kmetijskega zadržništva.

Vse je povedano. Nekateri so gannjeni, saj niso mislili, da bodo sami povedali toliko lepih stvari. Reza Robek predlaga: »Tovariši, pa zapojmo na kraju: Hej Slovanci!«

Nova zadruga živi.

gradništvo, sadjarstvo in živinorejo.

V diskusiji so se zadržniki zanimali o življenju in delu v obdelovalni zadrugi, spraševali so, kako bo urejeno prekrbo, razgovarjali pa so se tudi o delovni sili, ki bo potrebna za tako obsežno zadrugo. Med ustanovnim običnim zborom so vstopili v zadrugo še ena dekla, hlapec in čevljar. Zadržniki so tudi sklenili, da bo zadruga najela en in pol milijona investicijskega in en milijon obratnega kredita. Po običnem zboru je vsaki pevski zbor zapel nekaj pesmi. C. K.

Na zadržnih ekonomijah v idrijskem okraju se pripravljajo na pomladansko setev

Pred kratkim je bila v Idriji okrajna konferenca predsednikov KZ. Iz poročil predsednikov KZ je razvidno, da je v idrijskem okraju 11 zadržnih ekonomij. Značno se je povečala zadržna ekonomija v Godoviču. Tukejšnji rudnik, ki je imel prej ekonomijo, je zemljo odstopil KZ, s čimer je zadruga pridobila 60 ha obdelovalne zemlje za zadrugo ekonomijo. Ker je precej zemlje na ravnam, jo bodo lahko obdelovali s stroji. Zadržni ekonomiji v Hotedraščici sta se pridružila dva mala kmeta z dvema paroma konj. V zadrugo ekonomijo v Šebreljah so se vključili štirje mali kmetje. V zadržno ekonomijo v Cerknem sta se vključila še dva mala kmeta.

Za zadržne ekonomije v idrijskem okraju so kupili že 53 glav živine, Na

„Kongres kovinarjev nam dale sodbudo za nove uspehe“

Na kongresu kovinarjev Jugoslavije so med delegati naša najzaslužnejši borci za izpolnitev nalog petletke.

Med prvimi udarniki Slovenije je tovariša Mici Hafner. Tovarišico Hafner je 27. februarja izvolila skupščina železarne Jesenice za delegatko na kongresu kovinarjev. Od leta 1946 do sedaj je petkrat prejela naziv udarnice, lani pa tudi visoko odlikovanje — Red dela II. stopnje.

V skladišču železarne je zavijalka; prejšnje norme je presegala za 97%, a tudi za 100%, nove norme presegala za 48%. Delo, ki sta ga prej opravljali dve delavki, opravlja sedaj sama. »Sedaj pač ne morem misliti, da bi šla v pokoj, ko naša domovina zahteva še toliko pridnih rok,« skromno izjavlja, »vsaj do konca te petletke bi rada ostala pri delu, ker mora biti izpolnjenih še toliko velikih nalog.«

Hafnerjeva je bila izvoljena tudi za delegatko na kongresu Ljudske fronte.

Med delegati je tudi Rigo Ištvan, deseterkratni udarnik, nosilec Reda dela

II. stopnje. Člani delovnega kolektiva »Pobeda« iz Norvega Sada so ga izvolili za delegata.

Rigo Ištvan je skrajšal delo pri izdelavi delov za stroje od 10 na 2 uri in 30 minut; pomemben je prihranek materiala, ki ga je pri svojem delu dosegel. Posebne zasluge pa ima pri pouku svojih tovarišev; od priučnih učencev in polkvalificiranih delavcev sta 2 učenca in 4 delavci postali udarniki.

»Se nadalje se bom trudil, da bom izpolnjeval svoje znanje in ga prenašal na druge, da bomo dosegli še mnogo velikih uspehov. Kongres kovinarjev mi daje spodbudo za nove uspehe!«

Tudi livar Brkič imloš iz Industrije motorjev Rakovica je deseterkratni udarnik. Norme je presegal za 614%. Na prsih se mu blešči Red dela II. stopnje.

»Pričenjamo sedaj izdelovati pri nas »Blok-cilindri za kamione »Praga« po moji zamisli,« pravi, ko ga vprašam, zaradi kakšnih zaslug je prejel to visoko odlikovanje.

zadržni ekonomiji v Hotedraščici in Zadrugi bodo adaptirali dva večja hleva, kjer bo prostora za večje število živine.

Priprave za pomladansko setev na zadržnih ekonomijah so šele delno izvršene. V Godoviču in v Hotedraščici so že napeljali gnoj, druge pa še ne. Krompirja za saditev tudi še niso pripravili povesod.

V Vojvodini je zajeto v kmetijsko-obdelovalne zadruge nad četrtino gospodarstev

V zadnjih dveh mesecih se je socialistični kmetijski sektor glede na število kmetijskih obdelovalnih zadrug skoraj podvojil. Ustanovili so nad 250 obdelovalnih zadrug. Število kmetijskih gospodarstev je v zadnjih dveh mesecih naraslo nad 88.000. Zdej je v Vojvodini nad 600 obdelovalnih zadrug. V njih je vključenih nad 75.000 družin ali 26% vseh v pokrajini.

V nekaterih okrajih je stopilo v zadrugo nad polovico prebivalstva. Kmetijske obdelovalne zadruge v pančevskem okraju so zajele nad 55% gospodarstev,

Skromno sedi med odlikovanci delegatka Adam Jelena iz Smedereva, odlikovana z Redom dela III. stopnje. Je polkvalificirana delavka tovarne »Milan Blagojevič«.

Pri montaži štedilnikov je presegala norme od 85—90% in bila zato petkrat proglašena za udarnico.

»Pri montiranju štedilnikov moram kar najhitreje privajati vijake: za to delo je potrebno mnogo vaje, spretnosti in urnosti; izkoristiti moram vsako minuto. Domov sem že pisala o svojih vtisih s kongresa; ko pa se vrnem, bom pripovedovala o njem svojim sodelavcem in sodelavkam v tovarni.«

Bjelč Božo, oddelkovodja livarne »Jugostroj« Rakovica pazljivo sledi poteku kongresa. Zaradi dobre organizacije dela je livarna te tovarne stalno predčasno izpolnjevala planske naloge; lani je plan izpolnila že 29. oktobra, do konca leta pa dosegla 128% plana.

»Iz mojega oddelka so šli 4 kvalificirani delavci v novo livarno v Zemun. Delovne brigade smo v livarni že lani tako formirali, kot jih drugod formirajo šele sedaj. 95% livarjev dela po normah. Vse to je povzročilo, da je produktivnost dela stalno rasla

in je bila letošaj januarja za 28% višja kot povprečno v letu 1947. Vzpono s tem je tovarna lahko dosegla predvideni plan znižanja polne lastne cene.«

Za vse te zasluge in uspehe livarne je bil delegat »Jugostroj« odlikovan z Redom dela III. stopnje.

Poleg teh najzaslužnejših kovinarjev so med delegati še odlikovanci z Redom dela III. stopnje: šestkratni udarnik Milanović Bora iz tovarne »14. oktobra«, Kruševac; Veraš Irena iz »Jugolata«, Novi Sad; Kakič Slavko in Ivanič Mladen iz »Crvene zastave«, Kragujevac, šestkratni udarnik Radenković Kristivoj, Mlakar Janez iz železarne Jesenice, Kapetanović Dimitrij iz tovarne motorjev v Rakovici in drugi iz podjetij kovinske industrije in elektrogospodarstva. S kon-

Tov. Mlakar Janez

gresu bodo ponesli v svoje tovarne, obrate in delavnice izkušnje, ki jih bodo pridobili na kongresu.

v kulskem 70%, v zemunskem pa celo nad 92%. V Sremu vstopajo cele vasi v obdelovalne zadruge. Velikih zadrug, ki štejejo po več sto gospodarstev s tisoči oralov zemlje, je v Vojvodini nad 20. Te obdelovalne zadruge imajo svoje strojne postaje, številine obrtne delavnice, velika gospodarska poslopja itd.

Obdelovalne zadruge v Vojvodini imajo 575.788 oralov zemlje ali skoraj dvakrat več kakor lani. Skupaj z državnimi kmetijskimi posesti in ekonomijami kmetijskih zadrug obsega socialistični sektor v Vojvodini nad 33% obdelovalne zemlje.

Na običnih zborih zadrug so ugotovili velike uspehe, ki so jih obdelovalne zadruge dosegale lani. To je izpodbilo številne kmete, da so začeli vstopati v zadruge množično.

Iz pregleda o številu kmetijskih obdelovalnih zadrug v Vojvodini je razvidno, da je bilo 81. decembra 1946 240 zadrug, ob koncu leta 1947 — 353, lani med letom se je združilo več manjših zadrug, tako da je število ostalo na splošno isto, po novem letu do 20. februarja pa so ustanovili še 251 zadrug. Tako so zdaj 603 obdelovalne zadruge.

Klevete ne bodo uničile tega, kar je bilo zgrajeno za ceno naših nadčloveških naporov

Vsakodnevne izmišljotine in laži, s katerimi obmetujejo radijske postaje Sovjetske zveze in ljudskih demokracij našo Partijo in naše ljudstvo, nimajo ničesar skupnega s pravim komunističnim gibanjem. Proletariat se v svojem boju proti izkoriščevalcem za novo življenje vedno posluša le resnice, kajti prav ta je njegovo najmočnejše orodje.

Prav v današnji gonji proti Jugoslaviji je zopet našel lepo potrdilo naš star ljudski pregovor, ki pravi: »laž ima kratke noge«. Naše delovno ljudstvo, ki z veliko pozitivnostjo in v velikih uspehih gradi socializem, z ogorčenjem posluša brezvestno propagando radijskih postaj ljudskih demokracij in Sovjetske zveze, ki mu hočejo s stalnimi izmišljotinami in lažmi prikazati v izkrivljeni luči stvari, ki jim je samo priča. Ali more verjeti naše ljudstvo vestem moskovskega radia in radijskih postaj ljudskih demokracij, ki etalno napadajo z lažmi naše ljudstvo. Naše ljudstvo takim vestem ne more verjeti iz enostavnega razloga, ker tega, o čemer govorijo ti klevetniški, pri nas ni bilo. Naše ljudstvo dobro ve, da uspešno gradi socializem, da prekoračuje planske naloge in da bi jih prekoračevalo še bolj, če ga ne bi ovirali prav tisti, ki ga danes z lažmi skušajo odvratiti od graditve socializma. Ta gonja in ovire, ki nam jih delajo pri graditvi socializma, dežele ljudskih demokracij in Sovjetske zveze, povzročajo v našem ljudstvu odpor. V številnih pismih radijskim postajam zato odločno zavrača te klevete in izmišljotine.

Z mladinske konference okraja Gorica pišejo v pismu radijski postaji Budimpešta med drugim sledeče:

»Besedičenje in klevetanje ne bo uničilo tega, kar je bilo zgrajeno za ceno krvavih žrtev in nadčloveških naporov. Dejavanja našega človeka, predanega svoji socialistični domovini, so dokaz pravilne in dosledne graditve socializma v Jugoslaviji. Vsek dan je praznik naših zmag, je bližji našemu svetlemu cilju — socializmu.

Zato bomo še z večjim poletom delali v socialistični fronti dela, ki je polna samoodpovedi, toda še več nevidnega junaštva in skupne sreče. Borba za zgraditev socializma v FLRJ pomeni borbo za lepše življenje mlade generacije in poznejših rodov. Le taka voditelja in vzgojitelja kot je Komunistična partija Jugoslavije, le takšen bojni štab pri gradnji socializma kot je sedanji CK KPJ s tovarišem Titom na čelu, je lahko porok za lepše in srečnejše življenje mlade Jugoslavije.

Delegati okrajne pokrajinske konference LMS v Sežani pišejo radiu Moskva kot odgovor na klevete in izmišljotine:

»Delegati sežanskega okraja, zbrani na svečani predkongresni konferenci o priliki volitev delegatov za IV. kongres LMS, ostro obojamo klevete in neresnične trditve o naši Komunistični partiji in CK KPJ ter zahtevamo, da se s tem preneha. V predkongresnem tekmovanju je mladinska organizacija našega okraja napravila 12.340 prostovoljnih delovnih ur, poleg tega ne zaostaja na kulturno-prosvetnem polju, aktivno sodeluje pri ustanavljanju zadrug in ekonomij in kmetijsko obdelovalnih zadrug.

»Slovenija les« tekmuje z vsemi izvoznimi podjetji za les v FLR Jugoslaviji

Delo, ki ga je v preteklem letu opravilo podjetje za izvoz lesa v LRS »Slovenija les«, pomeni za skupnost velik prispevek. Nešteto vagonov lesa so pripravili in izvozili v tujino, v zameno za les pa smo dobili predmete in stroje, ki jih potrebujejo naše tovarne, ali pa dragocene devize.

V letošnjem letu pa ima »Slovenija les« glede reorientacije naše zunanje trgovine še večje planske naloge. Potrebno je boljše izbiro lesa za izvoz, hkrati pa izpolniti tudi notranje poslovanje v podjetju. Kajti ni dovolj, da je les za izvoz pripravljen! Važno je, da so izvozni komisijski tudi pravčasno in skrbno pripravljeni. In o vsem tem so v podjetju že prei razmišljali. Na sindikalnem obnem zboru pa so predlagali, da uvedejo socialistično tekmovanje. Tekmovanje, ki so ga napovedali izvoznim podjetjem v FLRJ, in sicer: »Rudnik« v Beogradu, »Šipad« v Sarajevu, »Eksport-šumi« in »Eksportdrvo« v Zagrebu, so ta izvozna podjetja sprejela.

Tisto izvozno podjetje, ki bo v polletnem tekmovanju doseglo najboljši uspehe (pri tekmovanju se upoštevajo po-

Kot odgovor na klevete bomo v bodoče še poglobili naše napore za izvršitev petletnega plana in zgraditev socializma pod modrim vodstvom maršala Tita.

Iz okraja Ljubljana-okolica pravi jo v pismu radiu Budimpešta, potem ko navaja svoje uspehe, med drugim sledeče: »Obenem pa ponovno ugotavljamo, da nas pri vsem tem delu še nadalje napadajo s sovražno klevetniško gonjo, ki jo razširjate preko radia v svet z namenom, da v naši domovini zavirate graditev socializma ter varate delovno ljudstvo vsa sveta o stanju v Jugoslaviji. Obojamo vaše klevete kot sovražne in neresnične. Navzlic vašemu trudu stanja v Jugoslaviji ne morete spremeniti, saj nas te klevete ne motijo. Opljujamo svoje novemu mladinskemu vodstvu, da bomo svoje sile podvojili, potrojili, če bo treba, kar vemo, da pod vodstvom KPJ gradimo socializem ter s tem boljše bodočnost vsemu delovnemu ljudstvu.

Delegati okrajne volivne konference v Novem mestu pišejo radiu Moskva in Budimpešta med drugim sledeče:

»Vsem klevetniškim odgovorjamo samo to: Če klevetajo naše voditelje, našo Partijo, klevetajo vse narode Jugoslavije, kajti kar je naša Partija, to smo mi vsi. Mi smo stopali po poti, ki nam jo je zahtevala Partija, ko je v narodnoosvobodilni vojni na revolucionaren način priborila oblast delovnemu ljudstvu, hodimo po poti izpolnjevanja nalog petletnega plana, ki ga je osnovala naša Partija in bomo še v naprej hodili po njeni poti do zgraditve socializma. Ostro obojamo kršenje prijateljskih pogojev s strani držav ljudske demokracije, ki hočejo zavirati razvoj narodnega gospodarstva, ki hočejo zavirati našo graditve socializma. Odgovarjamo jim, da jim to ne bo uspelo, zakaj to in sto tisoče delavcev, tisoč inženirjev, novatorjev in udarnikov iz dneva v dan s stroji domače proizvodnje, z lastnimi silami gradi socializem. Stotisoči mladine bodo na delovnih akcijah pokazali še večjo udarno silo in ljubezen do KPJ.

Delegati okrajne konference iz Grosuplje pravi jo v svoji protestni resoluciji radiu Budimpešta:

»Doseženi uspehi nam dokazujejo, da je naša enotna mladinska organizacija strnjena okrog KPJ bolj kot kdaj koli prej. Mladina okraja Grosuplje je v predkongresnem tekmovanju razširila svojo organizacijo za 253 novih mladincev, postavila 9 novih aktivov LMS in utrdila 12 že obstoječih aktivov. V članstvo kmečkih zadrug smo vključili 212 mladincev, v upravne odbore kmetijskih zadrug je bilo izvoljenih 42 mladincev. Izvedli smo 21 kulturnih prireditvev. V tem času je bilo v okraju Grosuplje organiziranih 25 zadrugnih ekonomij, katerim nudi mladinska organizacija vsestransko pomoč. Poleg teh navedenih uspehov smo izvedli vrsto važnih gospodarsko-političnih nalog v izvajanju petletnega plana.

Pri našem velikem delovnem poletu nas ne bodo ustavile nobene klevete. Mi odgovarjamo na te klevete z našimi delovnimi uspehi, ki so nam jamstvo, da bomo pod vodstvom KPJ zgradili socializem z lastnimi silami.

leg višine doseženega proizvodnega plana in izvoza tudi uspehi pri administrativnem in knjigovodskem delu, bo prešlo prehodno zastavo Ministrstva za zunanjo trgovino.

Naš prvi vlačilec izročen prometu

V delovnem kolektivu ladjedelnice »8. maj« so pred kratkim izdelali prve ladijske stroje iz domačega materiala, prva električna ladijska dvigala in mnogo drugih proizvodov, ki jih pred vojno pri nas nismo izdelovali. Na poskusni vožnji je vlačilec 450 registrskih ton, imenovan »Udarnik«, pokazal mnogo boljše rezultate, kakor je bilo pričakovati. Vlačilec je dolg 33 m. V njegovem trupu je parni stroj, ki ima okoli 600 HP in so ga izdelali delavci in strokovnjaki ladjedelnice »8. maj«. Na prvi poskusni vožnji je vlačilec dosegel hitrost 11,5 morske milje. Pri graditvi tega, za naše pomorsko gospodarstvo tako važnega objekta so se odlikovali delavci in strokovnjaki, med njimi zlasti gradbeni vodja Simone ter sturgarja Krpan in Četič, poslovođa Sebek in drugi. (Tanjug.)

Vaški odbori OF v novomeškem okraju tekmujejo v pripravah na nedeljske volitve

V zvezi s pripravami na volitve je odbor OF v novomeškem okraju zajelo predvolilno tekmovanje. Pred nedeljskimi volitvami hočejo popraviti dosedanje nedelavnosti tudi tisti odbori, ki so bili do nedavnega še zelo neaktivni. Tako je krajevni odbor OF Šmarjenske toplice, ki dosedaj ni pokazal posebnih uspehov, prevzel obveznost, da bodo volitve izvršene stodoletno najkasneje do 10 dopoldne. V zvezi s tem so si vsi vaški odbori napovedali tekmovanje. Na dan volitev bodo člani OF v Dolenjskih toplicah s prostovoljnimi delom uredili fizikalni prostor. Zavežali so se tudi, da bodo v času pred volitvami delali na tem, da pridobijo čim več novih članov za Osvobodilno fronto.

Krajevni odbor OF Retje, kjer so se tudi pri volitvah delegatov za okrajno konferenco zelo dobro izkazali, je napovedal tekmovanje odboru OF Sela-Hinje. Zavežali so se, da bodo volitve stodoletno izvršili do 10 dopoldne. Vključili pa bodo še nove člane v OF ter zajeli pri nabiranju za volivni fond vse volivce. Na dan volitev bodo organizirali prostovoljno delo pri čiščenju sadnega drevja in popravilu vaških poti.

Člani OF Ledeci pri St. Jerneju so tudi napovedali tekmovanje vsem vsem v svojem okraju, kdo bo imel najlepše okraшено volišče, kdo bo prvi zaključil z volitvami in kdo bo dosegel višji odstotek udeležbe pri volitvah. Kakor v teh krajih tekmujejo tudi člani Fronte v ostalih vaseh novomeškega okraja.

V. M.

Velika manifestacija 252 prostovoljnih frontnih brigad v Splitu

Split, 22. marca. (Tanjug.) Nad 15 tisoč članov organizacije LF Splita, razvrščenih v 252 prostovoljnih delovnih brigad, je večeraj korakalo mimo vodstva mestnega odbora Ljudske fronte.

Načelnik štaba brigad Duje Kuzmič je poročal tajniku mestnega odbora Ljudske fronte Juriju Bilicu. Kuzmič je v imenu delovnih brigad obljubil, da bodo frontovci Splita v celoti izvršili vse naloge, ki jim jih bosta dali Partija in Ljudska fronta.

Tajnik mestnega odbora LF Jure Bihič je podal v svojem govoru bilanco dela frontovcev v prvih treh mesecih t. l. Na prostovoljnih frontovskih delih v mestu je sodelovalo 17.710 frontovcev. Prispevali so 41.141 prostovoljnih delovnih ur. Vrednost teh del znaša nad 231.700 dinarjev, kar dokazuje, da bodo frontovci Splita ne le uresničili, ampak tudi prekoračili obveznost 700.000 prostovoljnih delovnih ur, ki so jo dali za to leto.

Član biroja oblastnega komiteja KP Hrvatske za Dalmacijo Jovo Ugrčić je poudaril velike uspehe, ki so jih dosegli frontovske organizacije v naši državi pri delu v minulem letu. Naglasil je, da je ni sila, ki bi utegnile naše narode odvrniti s poti graditve socializma pod vodstvom naše Partije in tovariša Tita.

S pregleda so poslali pozdravne brzojavke maršalu Titu, dr. Vladimiru Bakariću in glavnemu odboru Ljudske fronte Hrvatske.

Velik razvoj opearske industrije v Beogradu

Zaradi zelo živahne gradbene dejavnosti narašča vedno bolj potreba po opeki. — Zmogljivost beograjskih opekarne se bo letos zelo povečala. Prihodnji mesec bo začelo obratovati 20 opekarne peči. Opekarne bodo mehanizirali. S šestimi stroji bodo zajeli ves delovni proces. Tovarne orodnih strojev so začele serijsko izdelovati nove vrste opekarne stroje, ki imajo zmogljivost 7.000 opek na uro.

Nov skupinski delovni sistem v hrvaških tekstilnih tovarnah. V tovarni bombaževinastih izdelkov, eni največjih tovarnih tekstilne industrije, so uvedli skupinski delovni način. Najprej je začela delati pri statvah po skupinskem sistemu skupina komunistov, zdaj pa imajo že 78 delovnih skupin. Prednost novega delovnega načina se je pokazala pri mesečnem izpolnjevanju delovnih nalog. Tako so februarški plan izpolnili za 112%.

od delavk. Pravilno morajo pripraviti lesno volno, da enakomerno teče v stroj. Od pravilnega pletenja kit, še predno gredo v stroj, je odvisno, da se lesne vrvi že med delom ne strgajo. A tudi sama lesna volna — čim daljša je, tem lažje jo je pletiti — mora biti pripravljena dobro. Če je suha, jo ovlažijo, da je bolj prožna in mehkejša.

Delovni kolektiv tovarne lesne volne in lesnih vrvi v Sošanju je na svoje delovne zmage lahko ponosen. Lansko leto so za 12% preseegli letni plan. Četudi so stroji za proizvodnjo lesne volne vse prej kot moderni, so marljivi delavci iz njih »iztisnili« največ, kar se je dalo.

Kako se je lani delovni kolektiv boril za izvršitev plana? Sprva so mesečne planske enotnosti izpolnjevali. Toda nekega dne jim je zmanjkalo lesa. Prav za prav, imeli so ga, a ni bil dober za predelavo v lesno volno. Grčev je bil, vlakna pa zavita. Pretil je zastoje v delu! Nekaj delavcev je odšlo v Velenje. Tam so izbrali v dogovoru z upravo rudnika precejšnje število smrekovih debel. Za rudnik niso bila najboljša, dočim so bila kot pripravljena za predelavo v lesno volno. In plan je bil celo presežen.

Kako pa letos? Ze do 15. marca so mesečni plan dosegli a 87%. Pa spot

Za boljšo preskrbo delovnih ljudi pri delu in na oddihu

Osnovna linija preskrbovalne politike in s tem trgovine v letu 1949. je usmerjena na prioriteto preskrbo delavstva največjih industrijskih, rudarskih, gradbenih, lesnih in drugih podjetij. Vendar zadeva prioriteta preskrba ne le predmete zagotovljene preskrbe (hrano in industrijske proizvode), ampak tudi ostale predmete, s katerimi bo mogoče dvigniti življenjski standard delavcem. Dosedanje delo in izkušnje nam kažejo, da trgovski aparat zaradi svojih pomanjkljivosti (slaba povezava s množičnimi organizacijami, pomanjkanje iniciativnosti, neokretnost) v letu 1948. ni mogel uspešno izvršiti vseh svojih nalog. Znani so primeri, da je razno galanterijsko blago ostalo v kmetijskih zadrugah neprodano, medtem ko takega blaga ni bilo v industrijskih trgovinah in trgovskih obratih v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku; prav tako so se v Meziški dolini dogajali primeri, da večkratni udarniki v okrajnem magazinu niso mogli prednostno realizirati udarniških izkaznic iz fondov redne preskrbe, češ da ni zanje »posebnega« kontingenta. Razen tega so bili zlasti pri večjih gradbiščih (Nova Gorica, Moste) pogosti primeri, da delavske preskrbovalnice in začasne kantine, razen blaga zagotovljene preskrbe, niso mogle nuditi delavcem dovolj ostalih predmetov dnevnih potrebščin (vezalke, kreme, ščetke, pisma i. pod.) ter so zaradi tega delavci med delovnim časom odhajali v sosednja tržna središča, da bi si nabavili potrebno blago. Tudi niso redki primeri, da so okrajni magazini ali potrošniške zadruge zadrževali v svojih poslovalnicah na sedežu okraja večino blaga, namesto da bi ga dali predvsem in prvenstveno v poslovalnice v industrijskih krajih; nasprotno, ne le da takih poslovalnic niso zalagali, ampak so jih celo ukinjali, češ da so nerentabilne (okrajni magazin Dra-vograd je na primer ukinil v Meziški polovalnico za blago v prosti prodaji kot nerentabilno, čeprav je bilo v Meziški dolini pred vojno pri manjšem številu delavstva več trgovin kakor danes).

Taka trgovina nima nič skupnega s pravo socialistično trgovino, ker ne služi ljudstvu in ne dviga življenjske ravni delovnega človeka. Naša trgovina mora omogočiti delovnemu človeku ne le, da izkoristi karte za zagotovljeno preskrbo, temveč tudi nabavo drugih, vsak dan potrebnih predmetov. Le tako bo delovni človek koristno potrošil svoj zaslužek in na ta način dobil izpodbudo za nadaljnje delo.

Jasen primer, ki to potrjuje, nam daje neki rudnik v Sloveniji, kjer je zaradi slabe založenosti trgovin ostala kupna moč delavcev neizžupana, kar je povzročilo slabljenje delovne vneve in s tem tudi zmanjšanje produktivnosti. Ko je bilo poslano blago v ta okoliš in so ga rudarji lahko kupovali, je delovni elan hitro zrasel, produktivnost dela pa se je zopet povečala.

Posebno pozornost je treba posvetiti preskrbi s predmeti v prosti prodaji delavcem, ki delajo v večjih industrijskih in rudarskih središčih, ki so oddaljena od večjih mest, ali na gradbiščih pri gradnji prog, cest, hidrocentral in podobno. Dasi imajo vsa večja industrijska podjetja svoje delavske preskrbovalnice, od katerih smejo nekatere prodajati predmete v prosti prodaji, vendar čisto niso sposobne, da bi poskrbele za nabavo takih predmetov.

Da bo še boljša oskrba delavstva v največjih industrijskih in rudarskih naseljih ter na večjih gradbiščih, bodo po navodilih zveznega ministrstva za trgovino in preskrbo organizirane, poleg že obstoječih delavskih preskrbovalnic za zagotovljeno preskrbo, še posebne prodajalne proste blaga.

Večleblagovnica Na-Ma iz Ljubljane bo organizirala na Jesenicah in v Trbovljah posebne prodajalne za vse prosto blago, bodisi z enotno ceno, s komercialno višjo ceno ali s prosto ceno.

Ljubljanska mladina se pripravlja na nove naloge

V soboto 19. t. m. in v nedeljo 20. t. m. je bila v Ljubljani mestna mladinska konferenca.

V imenu CK LMS je konferenco pozdravil tov. Hočevar. Nato je organizacijska sekretarka mladinskega mestnega komiteja tov. Iva Škulj poročala o uspehih ljubljanske mladine v preteklem letu. Med drugim je poročala, da je mladina svojo obveznost glede udeležbe pri delovnih akcijah prekoračila za 397 brigadirjev.

hoče primanjkovati lesa, še imajo »dolžnik«. OZKZ Šmarino pri Paki jim dolguje 400 m³ jelovine, iz Celja ga morajo tudi dobiti. »Priklajajo« na »dolžnike«, a lesa le noče biti dovolj. No, saj za sproti ga že nekako imajo. Toda — če hočejo, da bo lesna volna zelo dobra, je potrebno prej osušiti les. Kajti iz suhe smrekovine izdelana volna je odpornjša, stroji pa se manj obrabijo. Prevečkrat morajo namreč sedaj brusiti risalne in vodoravno ležeče nože. Čim večkrat pa brusijo nože — tem bolj jih obrabljaš.

Ze lansko leto so še bolj mehanizirali do takrat tako nepraktično in utrudljivo delo — razžaganje dolgih smrekovih debel. Štirje delavci so morali »stretič« žagi in držati deblo. Po zamisljavi obratovodje tov. Gornika so nad žago napravili »mačka«, ki drži deblo in sta mu v pomoč potrebna le dva delavca. Tudi v ostankih volne, ki jo porabijo sedaj za stelo, je še precejšen procent lesne volne, ki bi bila, če bi jo presejali, uporabna za pakiranje grobih predmetov (konzerve, stroje). Z izkoriščanjem odpadkov bi lahko zniževali polno lastno ceno! O tem razmišljajo zdaj v tovarni. Obratovodje, tov. Gornik je že napravil načrt, kako bi sestavljal presejalni stroj. V kratkem bodo napeljali tire, da bo obrat še bolj moderniziran in izpolnjen.

Tako bo tudi v te kraje prispelo dobro in kvalitetno blago, ki je bilo doslej pridržano le nekaterim krajem (n. pr. Čerklji v prosti prodaji). Podjetje Na-Ma se je lotilo te naloge z vso vestnostjo ter so pripravljala dela v polnem teku; tako bosta navedeni poslovalnici pričeli polovati že s 1. aprilom. Razumljivo je, da potrebuje tako podjetje sorazmerno večje količine blaga in je zaradi prioritete važnosti te naloge nujno, da mu grede vsa proizvajalna in trgovska grosistična podjetja pri dobavi prostega blaga vestransko na roko.

Prav gotovo bo razvoj takega izboljšane načina prekrbe zahteval, da se take poslovalnice proste blaga ustanovijo še drugod (n. pr. v Hrastniku, Zagorju, Meziči). Medtem ko bo v prvih dveh krajih moralo razširiti poslovanje podjetje Na-Ma iz obrata v Trbovljah, bo tako poslovalnico v Meziči ponovno moral odpreti okrajni magazin iz Dravograda.

Tudi pri večjih gradbiščih bo treba ustanoviti primerne trgovske poslovalnice, ki pa bodo zaradi nestalnega mesta dela morale biti potujoče ali premečne (ambulante) ali pa organizirane v obliki stojnic, oziroma kantin, kot začasnih poslovalnic okrajnih magazinov ali najbližjih potrošniških zadrug. Tako bo na primer gradbišče v Novi Gorici dobilo poslovalnico okrajnega magazina iz Gorice, gradbišče v Mostah poslovalnico okrajnega magazina z Jesenic itd. Kjer so uprave gradbišč že organizirale v preteklem letu take kantine (na primer Mariborski otok, Strnišče), je treba take poslovalnice izpolnjevati.

Naloga takih začasnih poslovalnic s prostim blagom bo predvsem, da bodo oskrbele delavstvo na gradbiščih z vsemi predmeti, ki so v prosti prodaji in jih delavci nujno potrebujejo (n. pr. gumbe, ščetke, pasto za zobe, kremo za obutev, pisma itd.). Zato bodo morali ti magazini imeti pri nabavi blaga pri grosističnih podjetjih ali pri proizvajalcih prednost pred ostalimi podjetji.

Podobno kot za industrijska in rudarska naselja ter za gradbišča velja tudi za večje letovišče in zdraviliške kraje, kjer delavci preživljajo svoj oddih. Tudi v teh krajih je bila preskrba s prostim blagom doslej pomanjkljiva.

Na predlog Komiteja za turizem in gostinstvo bo v krajih: Bled, Kranjska gora, Rogaska Slatina in Slatina Radenci potrebno ustanoviti posebne sezonske trgovine, ki bodo morale biti založene s predmeti, katere potrebujejo turisti, letoviščarji in zdraviliški gostje. Predvsem razne športne potrebščine, kosmetične in parfumerijske predmete, kopalne obleke, očala proti soncu, igrače, torbice, mreže itd.)

Na Bledu bo tako prodajalno oskrbovala Na-Ma iz magazina na Jesenicah. Sezonske prodajalne v ostalih zgornaj navedenih krajih in drugje bodo morale organizirati pristojni okrajni magazini. V Rogški Slatini bo verjetno ugodno mesto za Ljudski magazin iz Celja, ker ima dobro prometno zvezo. Prodajalno za prosto blago v Dobrni, ki jo je v minulem letu organizirala potrošniška zadruga, bo treba izpolniti. Sezonske poslovalnice bodo morale poslovati najkasneje do dne 15. maja, kajti šče oddiha in dopustov je že tudi v predsezoni.

Dolej je organizacijo teh poslovalnic usmerjalo ministrstvo za trgovino in preskrbo, ki pa samo ni moglo uspešno izvajati vseh nalog. Zato bodo morala to delo na svojem področju prevzeti poverjenosti za trgovino in preskrbo na OLO. Pomoč jim bodo morale nuditi množične organizacije, predvsem sindikati ter uprave podjetij, zlasti pri iskanju prostora, skladišč, osebja itd.

Naša trgovina ima torej še nove važne naloge, da bo nudila delovnim ljudem tudi drobne potrošne predmete, ki pomagajo dvigati njihov življenjski standard.

S. M.

Od lesa do lesne volne in lesnih vrvi

Skoraj na koncu Soštanja stoji državna tovarna lesne volne in lesnih vrvi. Četudi obrat po svojem obsegu ni tako velik, vendar je prav zaradi zanimivosti obratovanja deležen večkratnih obiskov. Kako ne! Iz smrekovih debel delajo — volno, sicer le lesno in iz lesne volne pletejo lesne vrvi.

Uporabnost lesne volne je vsestranska. Le kako bi prevzivali na primer šipe ali ostale steklene izdelke, če jih ne bi ovijali z lesno volno? S papirjem ne bi uspeli zavarovati stekla, da se ne bi razbilo! Skratka — vsepovedno uporabljamo lesno volno. Pri pakiranju steklenine, emafiranih izdelkov (posode in porcelana), zdravih konzerv — tudi tedaj, ko na primer boljše vrste sadja ali pa jajca pošiljamo v oddaljene kraje. Tudi heraklitne plošče, ki jih uporabljamo pri gradbenih delih za stene, so iz lesne volne. Dalje! Kako bi, recimo, naše železarnice po vlivanju železa v dvojne kalupe mogle lesene kalupe odstraniti, če ne bi uporabljale lesnih vrvi? Z lesnimi vrvmi namreč v železarnah ovijajo kalupe; lesne vrvi pri vlivanju tekočega železa namreč kasneje zgore. — In velike steklenice (demižoni imenovane) tudi ne bi imele take od-

pornosti, oziroma ne bi jih bilo varno prenašati, če jih ne bi ovijali z vrvmi iz lesne volne.

Oglušujoče ropajoče stroji v tovarni. Kot bi nekdo »spraskal« po suhem lesu, se zdí. Toda le stroji enakomerno predelujejo les. Ze zunaj delavci razrezujejo smrekova debela na polmetreke kose. Les je treba prebirati. Brez grč mora biti, gladek in vlakna ne smejo biti zavita. Čim daljša se vlakna, tem bolje se uporabljajo tudi pri pletenju lesnih vrvi. Od prožnosti vlaken je odvisna moč lesnih vrvi. Polmetreke kose iz smrekovine vlagajo v stroje. Stroj, ki ima na dnu risalni nož, zariše v deblo debelino vlakna. Nož, ki leži vodoravno v stroju, začrtana vlakna še odreže — in drobno razrezana lesna vlakna se nabirajo pod strojem. V sosednji stavbi pletilke iz vlaken prično pletiti lesne vrvi.

Tudi lesno volno je potrebno pripraviti za prevoz. To delo opravi — električna stiskalnica. Delavec nameče volno v stiskalnico, odpre električni motor in stiskalnica stisne volno v balo.

Nekoliko težje je delo pri pletenju lesnih vrvi. Res je to strojno delo, pa vendar kvaliteta spletenih vrvi zavisi

od delavk. Pravilno morajo pripraviti

Novi protesti proti atlantskemu paktu

Atlantski pakt pomeni ogrožanje svetovnega miru

Bruselj, 21. marca. (Tass.) Pretežni del delovnega ljudstva v Belgiji — piše list »Drapeau Rouge« — je s sovražnim razpoloženjem sprejel objavljeno besedilo severnoatlantskega pakta. Atlantski pakt — poudarja diplomatski komentator — predstavlja pakt vojne.

Agencija ADN poroča, da je nemški narodni svet objavil protest proti severnoatlantskemu paktu, ki je usoden korak k politični in gospodarski razcepitvi sveta ter napad proti svetovnemu demokracijskemu razvoju narodov. »V tem napadnem paktovskem sistemu razkosanja sveta — je rečeno v razglasu — morata odigrati zahodna Nemčija in zahodni del Berlina zaradi navzočnosti okupacijskih sil zahodnih zaveznikov vlogo »obrambnih« con zahodnega bloka. Tako spreminjajo zahodno Nemčijo in zahodni del Berlina v izhodiščno položje zahodne napadalnosti proti vzhodu. Nemški narodni svet poziva vse nemško ljudstvo, naj odločno odkloni ta pakt.

Predsednik francoske organizacije borcev za mir in svobodo in sekretar biroja svetovnega kongresa pristašev miru Yve Farge je opozoril na nevarnost, ki jo predstavlja za svetovni mir severnoatlantski pakt. Dejal je, da je Francija v tem paktu zamišljena kot mostišče za napadalne operacije, toda francosko

ljudstvo ne bo dovolilo, da bi ga tuji generali zapeljali na to pot.

Na pobudo pokrajinskega komiteja za obrambo miru in zveze bolgarskih žena je bilo v Sofiji veliko zborovanje, na katerem so sprejeli resolucijo, v kateri obsojajo poskuse angloameriških imperialistov, da bi izzvali novo vojno, ter izražajo solidarnost s sklepom o sklicanju svetovnega kongresa pristašev miru.

Delovno ljudstvo Danske proti vključitvi v atlantski pakt

Kopenhagen, 21. marca. (Tass.) List »Land og folk« dnevno objavlja številne proteste delavcev danskih podjetij in tovarn proti sklepu vlade o vključitvi Danske v napadalni severnoatlantski blok.

Delavci armadnih in mornariških delavnic, kakor tudi delavci kopenhaških ladjedelnic pišejo v svoji resoluciji: »Protestiramo proti vključitvi naše dežele v atlantski blok. Trdimo, da ta korak ne služi stvarni miru, temveč zaostre nevarnost vojne.«

Podobne resolucije so sprejeli delavci danske orožarne, »Industrisindikatet«, delavci »Valby maskinfabrik«, ladjedelnice »Olborg« in drugih podjetij.

Sovjetska zveza in LR Koreja sta podpisali sporazum o gospodarskem in kulturnem sodelovanju

Moskva, 21. marca. (Tanjug.) V Moskvi so podpisali sporazum o gospodarskem in kulturnem sodelovanju med Sovjetsko zvezo in korejsko ljudsko republiko. Sporazum sta podpisala v imenu Sovjetske zveze minister za zunanje zadeve ZSSR Višinski, za korejsko demokracijsko republiko pa predsednik korejske vlade Kim Jir Sen.

Pred 30 leti je Lenin podpisal odlok o nacionalizaciji zdravilišč

Moskva, 21. marca. (Tass.) 1919, pred 30 leti je ustanovitelj sovj. države Vladimir Lenin podpisal odlok o nacionalizaciji zdravilišč. Na osnovi tega odloka so postala vsa zdravilišča z vsemi pripadajočimi poslopi in premično imovino lastnina države, ki jo je treba uporabiti v zdravniške svrhe.

20. decembra 1920 po osvoboditvi Krima izpod belogardističnih tolpi je Lenin podpisal drugi odlok o izkoriščanju krimskih letovišč kot zdravilišč za delovno ljudstvo. Sijajne vile in hiše, ki so pred revolucijo bile last zemljiških posestnikov in kapitalistov, palače carjev in vojvod so spremenili v sanatorije za delavce in kmete. Leninov odlok je postavil temelj za ustanovitev širokega omrežja sanatorijev in počitniških domov v deželi sovjeto.

Danes šteje ZSSR okrog 2000 sanatorijev, ki morejo sprejeti istočasno 242.000 ljudi. Po nepopolnih podatkih je bilo lansko leto nad 1,5 milijonov ljudi v sanatorijih in počitniških domovih.

Demonstracije v Londonu proti fašistom

London, 21. marca. (Tanjug.) Snoči so izvršili britanski fašisti pod zaščito londonske policije drzno izzivanje proti delavskemu prebivalstvu v vzhodnem delu Londona. Skupina fašistov se je na čelu s svojim vodjo Oswaldom Mosleyem zbrala v vzhodnem Londonu in poskušala imeti zborovanje. Demonstrativno je obšla tri londonske četrti, v katerih žive izključno delavci in židovske družine.

V protest proti javnemu fašističnemu zborovanju in demonstrativnemu obhodu, ki ga je dovolil notranji minister Charter Ede, so se zbrali na tisoče britanskih antifašistov v londonskem naselju Readley in prekrizalo pot sprejeto fašistov. 200 policistov na konjih, ki so imeli dobili okrepitev, je navalovalo z gumijevkami na množico antifašistov samo zato, da bi ščitili fašistične izzivalce. V spopadih je policija ranila 18 ljudi.

Z VSEGA SVETA

BERLIN. — V britanski okupacijski coni Nemčije stalno narašča število brezposelnih. Na splošno je število brezposelnih v prvi polovici marca 1949 doseglo 22.500, tako da je sedaj v tej deželi 260.000 brezposelnih. V severnem Poranju Westfalija se je povečalo število brezposelnih v prvi polovici marca od 127.000 na 136.000.

BERLIN. — Berliner Pressedionat poroča, da se odlopi prvih 2 letovnih mesecev iz zapadnih berlinskih sektorjev z letali za približno milijon dolarjev strojev in drugih naprav.

DUNAJ. — Dunajsko sodišče je opustilo vse krivde Antona Steina, ki se je zagovarjal zaradi umora več sto zvezniških vojnih ujetnikov ter mušenja in ubijanja avstrijskih antifašistov med vojno. Kot vodja posebnih oddelkov hitlerjevske tiskane se je Steinitz zlasti odlikoval s svojimi zvestostmi in zločinom nad sovjetskimi vojnimi ujetniki. Sodišče ga je opustilo kljub jasnim dokazom o krivdi, ki si jih predloži sodišču številne priče.

WASHINGTON. — Reuter poroča, da je predsednik Zveze rudarjev John Louis izjavil, da je lani v rudnikih ZDA izrabljeno življenje ali bilo ranjenih 5.515 ljudi. Louis je pozval rudarje vzhodno od reke Mississippi, naj prenehajo s delom za dva tedna v protest, ker da je bil imenovan za direktorja federalnega urada za rudarstvo. Stavkati naj bi pričeli 14. marca.

FRANKFURT. — Medtem ko ameriške naseljske oblasti izvajajo razne diskriminacijske ukrepe tudi za prihod posameznih naprednih javnih delavcev, pa razsejenci vsak dan prihajajo v ZDA v vednejšem številu. Po poročilu frankfurtskega radia so samo v zadnjih 6 mesecih ameriške oblasti »uvozile« 1.291 razsejenca iz Avstrije, od tega 311 samo v letošnjem februarju. Razsejence pri prihodu v ZDA slovesno sprejemajo. Po poročilu vestnika ameriškega zunanega ministrstva je bila prirejena ob prihodu skupine 834 razsejenecov v pristanišče New Orleans (Louisiana) »kratka slovesnost«, ki so jo nadelili nekateri funkcionarji vlade in člani Kongresa, ki so nalašč zato prišli v letalno iz Washingtona.

LONDON. — Vseučilišče države Oregon v ZDA je odpustilo profesorja Ralphe Spitzerja, ker je v planu, objavljenem v listu »Chemical and Engineering News« pisal, da ima sovjetski znanstvenik Lisenko prav, ko pravi, da lahko okolica vpliva na spreminjanje življenja organizma. Pozval je tudi vse ameriške znanstvenike, naj najprej preberejo Lisenkovo študijo in šele potem o njej sodijo.

TOKIO. — United Press poroča, da so bile v Tokiu množične demonstracije, ki so jih je udeležilo približno 100.000 delavcev. Demonstranti so protestirali zaradi višjih cen, katerimi naj bi zmanjšali štivilo državnih uslužbencev za 30%. Demonstranti so ostro obsodili politiko za postavljanja nacionalne neodvisnosti japonskega naroda.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Priprave za letošnje graditev Novega Beograda. Letos jih čakajo zelo obsežne naloge. Razen tega, da morajo spraviti pod streho palačo predsedstva vlade in reprezentativnega hotela, bodo letos nasuli 1,8 milijona kub. metrov peska in zemlje; utrdili bodo donavsko obalo; položili bodo več industrijskih prog, zgradili veliko fakultetno poslopje, zgradili stanovanjske hiše za 2500 stanovanj itd. Ta velika dela terjajo obsežne priprave, ki so se jih že lotili.

Kmetijska proizvodnja v Vojvodini naglo narašča. Lani se je povečala v primeri z letom 1947 za 27%. Evidentirane površine obdelovalne zemlje so se lani povečale za 80.000 ha. Posejali so za 6,8% več žita, za 14,3% več industrijskih rastlin, za 25% več površine in za 36% več krmisih rastlin. Skupna kmetijska proizvodnja žita je bila lani za 18,5% večja kakor predlanskim. Odkupni plan za žito so izpolnili za 101,19%.

Hrvatska lokalna podjetja bodo letos izdelovala mnogo več blaga za široko potrošnjo. Ministrstvo za trgovino in preobražbo je ob koncu lanskega leta začelo veliko akcijo, da se čim bolj razširi proizvodnja za široko potrošnjo pri številnih lokalnih podjetjih. Letos bo začelo več lokalnih podjetij v Varaždinu, Buzetu, Karlovcu, Samoboru, Osijeku itd. izdelovati izdelke, ki jih najbolj primanjkuje, n. pr. okovje za vrata in okna, glavničke, razne toaletne potrebščine, ogledala, gumbe, bruse itd.

Živilska industrija v BiH bo letos dajala sadne in sočivne konzerve ter mesne pakete. Konzervna industrija se je lepo razvila v Doboju, Banja Luki, Goraždi, Mostaru in Bijeljini. Tovarne so že lani izdelovale velike količine sadnih konzerv in drugih pridelkov. Letošnje proizvodne naloge živilske industrije so za 80% večje. Letos bo začela v Bosni obratovati nova velika oljarna.

Novi izdelki kemične industrije v Bosni in Hercegovini. Največ novih izdelkov je začela dajati tovarna za destilacijo lesa v Tesliću. Med njenimi izdelki se je izkazal zlasti izvrsten kreozot. Uporabljajo ga v farmacevtski industriji, pa tudi v tovarnah za izdelovanje plastičnih mas. Kot stranski izdelek pridobivajo tudi nevtralnno olje, ki ga uporabljajo v ladjedelnicah. Drugi pomemben novi izdelek je urotropin, ki ga prav tako uporabljajo v farmacevtski industriji in v tovarnah umetnega kavluka. Zdj instalirajo naprave za pridobivanje metaldehida, ki smo ga doslej uvažali in ki ga potrebujejo tovarne vžgalice. Tudi druge kemične tovarne v Bosni in Hercegovini so začele izdelovati pomembne izdelke, ki smo jih morali doslej uvažati.

Obnova vinogradov in sadovnjakov v LR Hrvatski. Letos bodo v drevnicah in matičnjakih vzgojili natisočne sadnih dreves in ključev. Drevesnice bodo razširili na 450 ha. V matičnjakih gojijo plemenite sorte trti, ki bodo boljše ustrezale kakor dosedanje. Med vojno je propadla polovica vinogradov. Do konca petletke morajo biti vinogradi obnovljeni. Vsako leto bodo posadili trte na površini 4.000 ha.

Dohodki zadržnikov so znašali 8,5 milijona din. Kmetijska obdelovalna zadruga Budo Tjmović v Ravennem selu (Vojvodina) je dosegla lani velike gospodarske uspehe. Zadruga obsega nad 2.200 orolov zemlje in šteje 271 družin. Lani so dosegli velike donose in pridelali so mnogo živine. Zadržniki so opravili skupno 57.513 storilnih dni. Skupno je bilo 13.614.800 din dohodkov, zadržniki pa so razdelili nad 8,5 milijona din v denarju in pridelkih.

Lepi uspehi Ljudske univerze v Ajdovščini

Ena izmed najboljših ljudskih univerz v Sloveniji je nedvomno Ljudska univerza v Ajdovščini. Izvedla je solidno, dobro organizirano, ki edina daje garancijo za uspešno in kvalitetno delo. Delo ne sloni samo na enem človeku, ampak ga vodi ožji svet, v katerem delajo predsednik, tajnik, blagajnik in načelniki strokovnih sekcij.

Sovet se redno sestaja, izdeluje redno mesečne načrte predavanj, ki odgovarjajo lokalnim razmeram in zanimanju, razporeja predavatelje po terenu, tako da so zajeli v svoje redno delo že vse gorje Vipavske doline. Sovet organizira predavatelji redne sestanke pred in po predavanju, kjer jih opozarjajo na napake in predlagajo izboljšanja.

Za popularizacijo predavanj skrbijo aktivni ljudje, ki izdelujejo pester, lične plakate. Sedaj so se obvezali gimnazijci, da bodo izdelali oglasne deske za LU, ki bodo visele na stalinah mestih v vseh lokalih.

Resnost in solidnost tega dela so poudarili tudi s tem, da so uvedli točen pričetek vseh predavanj. Dvorano zapro 10 minut po napovedani uri in nima nihče več dostopa.

Zdaj je sovet izdelal načrt, da bo izvedel v mesecu marcu sledeča predavanja: Zgodovina Ajdovščine, Življenje in delo Puškina, Gozdovi — bogastvo naše domovine, Od trte do vina, Vajoja nekdanj in danes, Nenačrtno in načrtno gospodarstvo, O planinarstvu.

Vse sovset se je obvezal, da bo ta plan izvršen. Sklenili so tudi, da bodo posvetili vse pozornost predavanjem, ki obravnavajo socialistično preobrazbo vasi.

V tem mesecu so od predvidenih predavanj že izvedli predavanje o Puškini v Vipavi in predavanje o zgodovini Ajdovščine v Ajdovščini. Zadnje predavanje je zbudilo splošno zanimanje in je prišlo okoli 300 poslušalcev; predavanje je torej doživelo popoln uspeh.

Upamo, da bodo tudi druge ljudske univerze izvedle čimprej podobno organizacijo.

Poročila iz naših krajev

Okrajna konferenca Osvobodilne fronte v Murski Soboti. V nedeljo je bila v Murski Soboti konferenca OF, ki ji je prisostvovalo 350 delegatov. V glavnem so razpravljali o delu Fronte v Prekmurju in o perečih problemih prekmurskih vasi.

Ob zaključku konference so sprejeli številne sklepe o bodočem delu. Delegati iz Fikšincev so se zavezali, da bodo frontovci v Fikšincih ustanovili do 1. junija kmetijsko obdelovalno zadrugo s 100 ha površine. Sprejeli pa so tudi obveznost, da bodo do 1. maja dogradili zadržni dom. S temi obveznostmi napovedujejo tekmovanje vsem vaškim odborom OF.

V Mostah pri Žirovcu so proglasili udarnike. Pretekli teden so na gradbišču hidrocentrale v Mostah proglasili 30 udarnikov. Med njimi so bili: Pavel Krasna, Ivan Švec in Avguštin Baudaž že petič proglaseni. Četrtič so bili proglaseni za udarnike: Vinko Rojc, Karel Makuc, Jože Hojak in Andrej Škrt, tretjič pa: Nikola Nikšić, Ivan Kozole, Andrej Kovarčič in Stanko Ukmar. Drugič so bili proglaseni: Avguštin Škrt, Avguštin Brema, Andrej Lipušček, Jože Božič, Ivan Anžur, Franc Kežar in Stefan Obid, ostali pa so bili prvokrat proglaseni za udarnike. Poleg proglasenih udarnikov je še 15 članov kolektiva dobilo denarne nagrade. Kolektiv je med drugimi obveznostmi tudi sklenil, da bo dal že decembra meseca prvo turbino v pogon.

Bivša trgovka Angela Vratnar, poslovovalnica kmetijske zadruge v Nizki pri Rečici je zagrešila vrsto nepravilnosti. Trgovska inšpekcija pri OLO Mozirje je ugotovila velike nerednosti in nepravilnosti v Kmetijski zadruzi Nizka pri Rečici, ki jih je zagrešila bivša trgovka Angela Vratnar, sedaj poslovovalnica zadruge. Dne 15. januarja je prodala Cirilu Lomšku iz Pobrežja 10 kg soli. Po natančnem pregledu je bilo ugotovljeno, da je teh 10 kg soli pomešanih s šklim, solitrom in kaljevo soljo. To mešanico je Angela Vratnar prodajala za kuhinjsko sol.

Trgovinska inšpekcija je pregledala lokal in magazine. Ob prihodu je ugotovila, da je trgovina zaprta, Angela Vra-

tinar pa je v svoji kuhinji prala perilo. Pri pregledu skladišča so našli 400 kg razsutega apnenega dušika za umetno gnojenje in 40 kg čebule, večinoma že nagnite in okajane z apnenim dušikom, tako da ni bila več užitna. Prav tako so našli v skladišču tudi dve vreči kuhinjske soli in dve vreči koruze za vprežno živino. Vreči sta bili raztrgani, koruza in sol pa raztreseni po podu in okajeni z apnenim dušikom.

Zanemarjeno je bilo tudi skladišče poleg trgovine. Omare so bile preprežene s pajčevinami, v predalih za mlevske izdelke je bila razna nesnaga, pod v skladišču nepometen, moka razsuta po tleh, polni in prazni zaboji in vreče pa so ležali razmetani po vsem skladišču. Posoda s kuhanim maslom je bila odprta in tako izpostavljena prahu in nesnagi, tehnika je bila regulirana v breme potrošnika itd.

Pevski zbor tovarne »Pletenine« je gostoval v Sneberju pri Ljubljani. Sindikalni ženski pevski zbor tovarne »Pletenine« je gostoval v nedeljo, 13. marca, v Sneberju s peštrim sporedom narodnih in umetnih pesmi. Sneberčani so bili posebno navdušeni nad koroškimi narodnimi pesmimi. Pevski zbor je pod vodstvom Jožeta Hance pokazal lepe uspehe svojega dvehletnega študija.

S tem nastopom je sindikalni ženski pevski zbor dal vrgel tudi drugim peškim zborom v utrjevanju povezave med mestom in vasjo.

Mladinska konferenca radgonskega okraja. Na konferenci so sprejeli mladinci mnogo sklepov o bodočem delu mladinske organizacije. Med drugim so se zavezali, da bodo do IV. kongresa LMS postavili mladinske aktivne v vseh vaseh okraja in formalni 8 krajevnih komitejev. Mladinci bodo s prostovoljnim delom povsod pomagali kmetijskim obdelovalnim zadrugam. V krajih, kjer grade zadržne domove, bodo organizirali mladinske delovne čete. Ustanovili bodo štiri kulturno-izobraževalna mladinska društva in odprli štiri frontne kotičke. Formalni bodo 4 kulturne agite, pri vseh pionirskih oddelkih pa bodo postavili četrne voditelje. 80% mladincev se bo vključilo v telovadne vode in društva.

S A H

NOV POMEMBEN USPEH JUGOSLOVANSKEGA SAHA

JUGOSLAVIJA : AVSTRIJA 16 in pol : 3 in pol

Zagreb, 21. marca. Včeraj so igrali v Zagrebu drugo kolo meddržavnega šahovskega dvoboja Jugoslavija : Avstrija. Po siljani zmagi v prvem kolu (9:1) so jugoslovanski igralci tudi v drugem kolu upravičeni nade številnih gledalcev kakor tudi ljubiteljev šaha po vsej državi in zmagali z rezultatom 5:2 ob treh prekinjenih partijah.

Čeprav visoko poraženi v prvem kolu so avstrijski reprezentanti pokazali v drugem kolu veliko borbenost in zastavili vse sile, da bi popravili končni izid srečanja. Le večja vztrajnost in izkušnost je zagotovila naši reprezentanci novitev uspeha iz prvega kola. Jugoslovanska reprezentanca ni izgubila v obeh kolih niti ene partije, kar je zelo redek primer v mednarodnih šahovskih srečanjih. V preostalih treh prekinjenih partijah imajo jugoslovanski igralci boljše pozicije.

Posamezni rezultati drugega kola so naslednji: Djeja je v staro indijski obrambi popolnoma nadziral Orientera in zabeležil zmago že v 26. potezi. Milčič in Gragger sta se v novindijski partiji

precej hitro sporazumela za delitev točke. Španska partija med Pucem in Kalivodo je bila tudi tokrat zelo hurna in se je končala v 41. potezi z neodločenim rezultatom.

Glorigorič je prišel v nimeindijski obrambi do močnega napada in postavil Lokwenza v 38. potezi pred mat. Trifunović je v starindijski izri na efekten način premagal Hoffmanna. Tudi inženir Vidmar je izbral starindijsko obrambo in ponovno remiziral v Busekom. Po vztrajni borbi je uspešno avstrijskemu reprezentantu Bemiju remizirati v nimeindijski obrambi z velemojstrom Pircem.

Danes dopoldne so odigrali prekinjene partije drugega kola šahovskega dvoboja Jugoslavija—Avstrija. Kostič je premagal Plata, Nedeljković Watzla, partija Rabar—Keller pa se je končala neodločno. Končni rezultat dvoboja je torej 16 in pol : 3 in pol v korist jugoslovanske reprezentance.

Natečaj za izdelavo umetniških slik iz zgodovine Ljubljane

IO MLO glavnega mesta Ljubljana, poverništvo za kulturo in prosveto, razpisuje natečaj za izdelavo treh zgodovinskih slik iz razvoja Ljubljane. Prikazujejo naj prve tri zgodovinske dobe v razvoju Ljubljane:

1. Kolibrič (prikaz dela in življenja iz dobe ljubljanske barjanske kulture).

2. Emona (prikaz življenja v rimski dobi).

3. Prihod in prva doba Slovencev (prikaz iz prvih dob do okoli leta 1000).

Pogoji so naslednji:

a) Po predmetu ali snovi vsebini morajo biti slike zgodovinsko verne, ker morajo po svoji celotni idejni zasnovi ustrezati resnični zgodovinski danosti. Slike morajo biti umetniško dovršeno delo, ki naj ustrezno tako idejno vsebinsko kakor oblikovno kvalitetno sodobnim zahtevam upodobitve reprezentativne zgodovinske tematike. Po razpisu odbrana in naročena dela so namenjena prvenstveno ilustrativni ponazoritvi najpomembnejših momentov iz zgodovine Ljubljane ter se bodo uvrstila v razstavne zbirke Mestnega muzeja.

b) Format originala 2,60×1,60 m (brez okvira), tehnika oljna ali tempera na platnu. Osnutke v isti tehniki in v velikosti četrte originala (0,65×0,40 m) ter 1 značilni figuralni detajl v velikosti originala je treba predložiti žiriji v oceno do 31. oktobra 1949.

Osnutku je treba priložiti kratek opis kompozicije ter ime in naslov predlagatelja. Naslov žirije: Žirija za razpis zgodovinskih slik pri Poverjenstvu za kulturo in umetnost MLO, Gosposka ul. 15.

c) Žirija ocenjuje v rednem roku predložena dela najkasneje do 30. novembra 1949 ter podeljuje s pooblastilom MLO glavnega mesta Ljubljane za najboljša dela in za vsako izmed treh zgoraj navedenih tem sledeče nagrade (v celoti 9 nagrad):

I. nagrada din 40.000.

II. nagrada din 20.000.

III. nagrada din 10.000.

Naročilo za izdelavo celotne originalne slike prejme vsakokratni prejemnik

I. nagrade. Osnutek prve nagrade se smatra s podelitvijo nagrade kot odkupljen. Po potrebi se lahko odkupijo tudi osnutki II. in III. nagrade kakor tudi nenagrajeni osnutki.

d) Rok za dovršitev naročenih slik določi naročnik v obveznem pogodbenem dogovoru s prejemnikom naročila.

e) Poverništvo za kulturo in umetnost pooblašča za sestavo programa tega kakor tudi ostalih naslednjih tovrstnih razpisov, za ocenjevanje, nagradjevanje, oddajo naročil in za potrebne tovrstne odkupe posebno žirijo, ki jo sestavljajo slikarji, zgodovinarji, arheologi in umetnostni zgodovinarji.

f) Žirija bo po potrebi dajala potrebna navodila in informacije interesantom — udeležencem razpisa, ki se naj v ta namen predhodno in brezobvezno prijavijo naslovu podpisanega urada do dne 10. aprila 1949.

Dalje se razpisuje natečaj za izdelavo treh slik z naslednjo vsebino:

1. Prizor iz NOB Ljubljane med okupacijo.

2. Prihod partizanov v Ljubljano.

3. Ljubljana v izgradnji socializma.

Slike bodo krasile stene sejne dvorane IO MLO glavnega mesta Ljubljane. Za razpis veljajo ista zgoraj navedena splošna navodila. Posebej pa so se naslednji pogoji:

Format originala: 2,20×1,60 m za kompoziciji 1. in 2., 2×1,60 m za kompozicijo 3.; tehnika oljna ali tempera na platnu. Osnutke v isti tehniki in v velikosti četrte originala ter 1 značilni figuralni detajl v velikosti originala je treba predložiti žiriji v oceno do 31. oktobra 1949.

Nagrade se podeljujejo s sklepom žirije kakor pod a) in za vsako izmed treh zgoraj navedenih tem v sledečih zneskih:

I. nagrada din 25.000.

II. nagrada din 15.000.

III. nagrada din 10.000.

Za izvršitev naročil (odkupov itd.) so veljavni pod a) navedeni pogoji.

IO MLO gl. mesta Ljubljana.

Mednarodne skakalne tekme
v slikahZmagovalec nedeljskih tekem
Karlsson in Poldi

Holmstrom Karl (Švedska)

Johansson Lasse (Finska)

Daescher Andreas (Švica)

Steinegger Walter (Avstrija)

De Lorenzi Carlo (Italija)

Rogelj Albin (Jugoslavija)

V nedeljo je bila odigrana v Titogradu pred 4.000 gledalci prvenstvena tekma I. vrnitve lige med kluboma »Budućnost« in »Metalac« (Beograd). Tekma se je končala z zasluženim zmago »Budućnosti« z rezultatom 2:1 (2:1).

SD Miličnik (Ljubljana) : SD Ločan (škofja Loka) 4:2 (0:2)

»MEDNARODNI PLANIŠKI TEDEN«

Danes bo mednarodno prvenstvo
v teku na 30 kilometrovPoleg finskih in jugoslovanskih tekačev ter Švicarja Kellerja
bo tekkel tudi olimpijski prvak 1948 Lundström (Švedska)

Planica, 21. marca.
V Planici smo videli in doživeli velike stvari v smučarskem sportu. Na najlepši in največji skakalni niču na svetu smo občudovali ne samo slog norveških, švedskih in drugih najboljših evropskih skakalcev, temveč tudi najdaljše skoke na svetu. Jugoslovani Janez Poldi je bil prvi v zgodovini smučarskega sporta, ki je poletel s smučmi 120 m daleč, a Švicar Tschannen, ki je zopet naš gost, je dosegel 120 m brez padca ter tako postavil nov rekord velike skakalnice. Toda te daljave so pomembne ne samo kot rekordi, temveč zato, ker so dale našemu skakalnemu sportu, ki v inozemstvu do letos ni dosegel posebnih uspehov, tisto zanimanje in vzpodbudo ter našim skakalcem tisto voljo, ki mora prinesiti uspeh tudi v kvaliteti sloga. 80metrska skakalnica jim služi kot stopnica k vrhu tudi v tem smislu.

Na večeršnjih tekmah smo videli rezultate vsega tega, ki so jih naši skakalci dosegli na nedavnih tekmah v Skandinaviji ter tudi doma. Tekom so se udeležili najboljši skakalci štirih držav, kar zgovorno priča o slovesu Planice. Izreden uspeh Poldi, pa tudi drugih naših skakalcev kaže, da je naš smučarsko-skakalni sport na pravi poti.

PRVE MEDNARODNE TEKME
V SMUŠKEM TEKU

Medtem ko so skoki v Planici že tradicionalno tekmovalje, bodo jutri prve mednarodne tekme v teku na 30 km. Udeležba švedskih in finskih tekmovalcev ter med drugim olimpijskega zmagovalec 1948, Šveda Lundströma, daje tej prireditvi velik pomen in sloves. Ta tek, ki bo obenem tudi naše državno prvenstvo, zasluži vso pozornost. Mnogi so mnenja, da pri nas ni zanimanja za teke. Toda kdor je včeraj videl, kako množica komaj pričakuje prvih korakov švedskih in finskih tekačev, tega mnenja ne bo podpiral. Sicer pa so naši smučarji v tej lepi in koristni smučarski panogi

NAMIZNOTENIŠKI DVOBOJ

Anglija : Jugoslavija 4:1

V Beogradu je bil včeraj dvoboj v namiznem tenisu med mednarodno Velike Britanije in Jugoslavije.
V prvi igri sta se srečala Burne in Vilim Harangozo. Po ostri in razburilni borbi, ki se je končala šele po petih krogih, je zmagal Burne z rezultatom 3:2 (15:21, 21:16, 24:22, 13:21, 22:20). V drugi igri sta se srečala John Leach in Zarko Dolinar. Srečanje se je končalo z zmago Leacha z rezultatom 3:1. V igri dvojice sta nastopila za Veliko Britanijo Leach in Burne, za Jugoslavijo pa brata Harangozo. Angleži sta zmagala z rezultatom 3:0 (21:19, 21:16 in 21:12).

Oh koncu današnjega srečanja med Jugoslavijo in Veliko Britanijo so bile odigrane igre posameznikov. V srečanju med Leachom in Vilimom Harangozom je zmagal Leach z rezultatom 3:0 (21:13, 21:11, 21:13). Nato se je Zarko Dolinar srečal z Burne in ga premagal z rezultatom 3:0 (21:19, 21:13, 21:16).

S tem se je tekma v namiznem tenisu končala z zmago Anglije 4:1.

Prvenstvo NM
v pomladanskem krosu

Zelo uspešno izvedenim krosom posameznih okrajnih prvenstev NM je v nedeljo sledilo republiško prvenstvo NM v pomladanskem krosu. Tekmovalje je bilo na idealnem terenu v Mestnem logu za bivšo Vojnovičovo tovarno v Ljubljani.

Na 3000 m je startalo 82 tekmovalcev. Najboljše rezultate so dosegli: Kogelj Janez, Ljubljana 16:46, Gomboc France, Ljubljana 17:05, Albi Božo, Ljubljana 17:29, Dobovsek Feliks, Ljubljana 17:40, Počkar Jože, Ljubljana 17:45, Hrib Pajo, Ljubljana 17:48.

Tekmovalcev za progo 5000 m je bilo 24. Rezultati so naslednji:

Pavšič Janez, Ljubljana 16:18, Opačkar Jože, Ljubljana 16:25, Bernjak Marjan, Celje 16:29, Cobulj Silvo, Ljubljana 17:29, Guštin Dušan, Maribor 17:45, Vidović Anton, Celje 17:51.

Doseženi rezultati so zelo dobri, posebno, če upoštevamo zelo neugodno in vetrovno vreme, ki je tekmovalce znatno oviralo. Organizacija tekmovalja je bila na višini.

Republiško prvenstvo pa je bilo obenem izbrano tekmovalje za sestavo reprezentance NM Slovenije, ki nas bo zastopala na državnem prvenstvu NM v pomladanskem krosu, ki se bo vršilo 5. aprila 1949. v Skopju.

Boksarji Partizana so premagali Dunajčane z 10:6

Dunaj, 21. marca. Včeraj dopoldne je bil v dunajskem »Koloseumu« boksarski dvoboj med jugoslovanskim »Partizanom« in avstrijskim boksarskim klubom »Michael Boyerens«. Na tekmovalju je bilo navzočih okrog 10.000 gledalcev.

Po napetih in zanimivih borbah je moštvo jugoslovanske »Partizane« premagalo avstrijsko boksarsko ekipo z rezultatom 10:6.

Tehnični rezultati dvoboja so naslednji: V muški kategoriji je Schmalzer premagal Janjkoviča po točkah. V bantam kategoriji sta nastopila jugoslovanski boksar Cigir in dunajski Wiegner. Čeprav je bil jugoslovanski med vso borbo odlično v premoči, se je ta zanimiva in napeta borba končala neodločeno.

V peresni kateg. je zmagal po zelo lepi borbi Djulaj, ki je premagal Spateka. V lahki kategoriji je zmagal po točkah Sovljanski v srečanju s Hilsamom. Najbolj razburilna borba v vsem dunajskem tekmovalju je bila v welter kategoriji med Kerschbaumerjem in Gölchem. Borba se je končala z zmago Gölča, ki je svojega nasprotnika premagal po točkah. V srednji kategoriji sta se srečala König in Rosenfeld. König je zmagal po točkah. V polteški kategoriji se je boj med Pavličem in Einholzerjem končal neodločeno. V teški kategoriji je premagal jugoslovanski Ciraković Willreckerja.

Vremenska napoved za torek 22. marca: Jasno do lahne oblačnosti z močnimi severovzhodnimi vetrovi. Temperatura se brez spremembe.

dosegli lepe uspehe v inozemstvu (Smolej 7. mesto na olimpijadi 1936, Knifičev uspeh v St. Moritzu itd.). Vsakomur je že znano, da so Fini in Švedi nepremagljivi v tekih, in da so se jim nekateri najboljši tekači drugih evropskih držav včasih tudi približali. Zato bi bilo nesmiselno govoriti o konkurenci med našimi in skandinavskimi tekači. Med drugim bo tekkel tudi švicarski skakalec Keller, poleg njega pa še znani tekač Nils Täpp. Na tekmah pa bodo nastopili tudi naši najboljši tekači Knifič, Razinger, Pogačnik, Böhm in drugi, kakor tudi nekaj tekačev iz LR Srbije, Hrvatske ter Bosne in Hercegovine. Tekma v teku se bo pričela ob 9. uri dopoldne s startom in ciljem pred domom v Planici.

TRENING SKOKI

Danes dopoldne je prispelo v Planico s tremi posebnimi vlaki tudi veliko šolske mladine, ki je prisostvovala trening-skokom naših in italijanskih skakalcev. Med skoki, ki so bili izvedeni z najnižjega zaleta, sta se le dva končala s padcem. Najdaljše skoke so napravili naslednji naši, italijanski in finski skakalci:

Italija: De Lorenzi 66 m; Trivella 69 m; Penocchio 66 m.
Finska: Viljamaa 66 m.

Jugoslavija: Finžgar 68 m, Langus 59 m, Javornik 58 m, Stanovnik 62 m, Razboršek 63 m, Pribošek 62 m, Modic 55 m, Adlešič 58 m, Klančnik 65 m, Šušteršič 64 m, Gašperšič 67 m, Sodja 57 m, Razinger 58 m, Rogelj 67 m. — Izredno lepo sta skakala od inozemcev Trivella ter Finč Viljamaa, od naših pa Finžgar, Pribošek, Klančnik, Rogelj.

Švedski, finski, italijanski in avstrijski smučarji se pohvalno izražajo o naši novi 80metrski skakalnici. Zmagovalec na včerajšnjih mednarodnih skakalnih tekmah Šved Karlsson pa je izjavil: »Skakalnica je ena najboljših, kjer sem dosegel skakal in lahko rečem, da je skakanje na njej res pravi užitek.«

K. D.

I. kongres FISAH-a

Zagreb, 21. marca.
V Zagrebu se je včeraj začel I. kongres hrvatske fizikulture zveze. Po Marjanu Cvetkoviću, ki je govoril v imenu hrvatske Ljudske fronte, je kongres pozdravil generalni sekretar FISAH-a Miro Kreašič, ki je v svojem referatu nakazal uspehe našega sporta in fizikulture, ki so nepremerno večji od predvojnih.

Poročilo o razvoju fizikulture gibanja v LR Hrvatski in njegovih naloga je podal glavni sekretar hrvatske Fizikulture zveze Slavko Filipi.

KOŠARKASKI TURNIR V ČAST
II. KONGRESU KOVINARJEV FLRJ

Metalac (B.) : Jadran (Reka) 20:19

Železničar (Lj.) : Metalac (Zagreb) 57:22

VESTI IZ MARIBORA

PRESKRBA

Poverjeništvu za trgovino in preskrbo Maribor-mesto obvešča vse urade in ustanove, da takoj predložijo seznam z osebnimi podatki vseh pogodbeno zaposlenih inozemcev, visokih specialstov in strokovnjakov, z njihovimi svojci, ki stanujejo v okolici mesta Maribor. Te podatke morajo predložiti najkasneje do 23. marca 1949 pri tujaknjem poverjeništvu.

Deltov mlevalskih izdelkov. Potrošniki si lahko nabavijo mlevalske izdelke za drugo polovico marca, in sicer v razmerju: delavske živilske nakaznice 60% enotne krušne moke in 40% koruznih izdelkov, gozdni delavci 70% enotne in 30% koruzne moke, ostale živilske nakaznice 50% enotne krušne moke in 50% koruznih izdelkov. Od količine enotne krušne moke prejmejo potrošniki za prvo polovico marca 50% ržene moke in 50% enotne krušne moke, za drugo polovico pa samo rženo moko.

Deltov kakovostnih izdelkov. Za mesec marec prejmejo potrošniki kakovostne izdelke, in sicer: do 100 g. OMI in OM2 200 g. na odrezke »kakovostni proizvodi«.

Deltov fosfatne moke: na živilske nakaznice do 37 po 200 g. v naslednjih prodajalnah: prodajalna »Rana« št. 26, Partizanska cesta, prodajalna »Rana« št. 23, Gosposka ulica, prodajalna »Rana« št. 14, Dvorakova ulica, prodajalna »Dunapoz« št. 1, Botovski trg, prodajalna »Dunapoz« št. 20, Cesta zmage.

Deltov fižola. Potrošniki prejmejo za marec sledeče količine fižola: TDA, TDB, TDZa, TDB, TD, SDa po 1 kg fižola na odrezke republiške dopol. preskrbe št. 29; SD, LD, Nav. OMI in OM2 po tri četrt kilograma na odrezke republiške dopolnilne preskrbe št. 39; GD po 1 kg na odrezke št. 192.

Poverjeništvu za trgovino in preskrbo MLO Maribor

Vsem trgovskim obratom okraja Maribor-okolice:

Razpisujemo deltov popra za marec 1949 na naslednje nakaznice: K9 in K4 po 0,63 kg, proti odvzemu odrezka št. 29, K5 in K6 po 0,64 kg proti odvzemu odrezka št. 29. Kakavostni proizvodi delite na odrezke kakovostnih proizvodov marčnih živilskih nakaznic in sicer do 100 g. OMI in OM2 pa po 200 g.

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da smo pripeljali iz Dobriča našega predragega moža, očka, sina, brata

FELIKSA BESTRA

bivšega zastopnika trgovine Gavrilovič

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo ob pol 5 uri popoldne iz kapelice sv. Nikolaja k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. marca 1949.
Globoko žalostno: Josipina, žena: Srečko, Jožica, Milica, otroci: Marija, mati. in ostalo sorodstvo

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

Obvestilo. Ministrstvo za komunalne zadeve LRS obvešča državna gospodarska podjetja lokalnega pomena, da je izšel kontni plan za državna industrijska in storitvena podjetja lokalnega pomena v številki 7a »Finančnega zbornika«, ki se prodaja v knjigarnah.

Pozivamo absolvente, ki so končali Tekstilno šolo v Kranju v letu 1948, da dvignete vpisnino kavaljo osebno v tajništvo Državnega tekstilnega tehnikuma v Kranju do 31. marca 1949. Vpisnina, ki do tega dne ne bodo dvignjena, zapadejo v korist dijaške šolske zadrage. — Ravnateljstvo DITV 969

Akustika je doživela izreden razvoj, elektroni so se zaradi svoje okretosti tudi tu dobro izkazali. O fizikalni akustiki bo govoril tov. Anton Molj na prihodnjem poljudno znanstvenem predavanju prirodoslovnega društva v tork ob osmih v minelarski predavalnici na univerzi. Vstopnine dobite pri vratarju!

PRESKRBA

POJASNILNO
k navodilu o novem načinu razdeljevanja živilskih nakaznic za april

Podjetja in ustanove, ki bodo v smislu navodila odločili dvigati nakaznice na pristojnih okrajnih ljudskih odborih, naj zberejo potrdila vseh svojih uslužbenecov, ki so upravičeni do prejema nakaznic in od onih svojcev uslužbenecov, ki so upravičeni do prejema celih nakaznic, to je do nakaznic, katere so bile doslej označene z rimsko I. Vse ostale nakaznice četudi za svoje uslužbenecov, bodo za april še v nadalje razdeljevali krajevni ljudski odbori. Zato, ki so zaposlene prejmejo nakaznice v podjetju (ustanovi), kjer so zaposlene.

Podjetja, ki imajo svoje podružnice v raznih krajih si niso na jasnem, kdo dvigne za uslužbence podružnic nakaznice. Zato sporočamo, naj te podružnice, klm zaposlujejo več kot 10 delavcev, same dvignejo nakaznice na pristojnem okrajnem ljudskem odboru, v katerega območju se nahajajo. Iz navedenega sledi, da za uslužbenec dvigne nakaznice ona delovna ednica, ki je do sedaj potrošila potrošniška potrdila, ne velja pa to za upokojece, študente itd., razen za one, ki stanujejo v internatih ali domovih in za katere dvigne nakaznice uprava internata oz. doma.

Nakaznice za gozdne delavce bodo še v nadalje tedensko in se bodo izdale na isti način kot doslej. Gozdne uprave in kmetijske zadruge ne smejo izdajati nakaznic v naprej za cel mesec onim delavcem, ki ne delajo redno. Le tako bomo prepričani, da bi dobivale cele nakaznice osebe, ki so tedensko delale 8 do 14 ur (Gozdna uprava Gnušanj) oz. mesečno samo 11 do 17 dni (Gozdna uprava Sevnica).

Država kmetijske posvetstva oz. ekonomije, katerih delavci so oskrbovani z maslo, bami ali žitaricami s strani posvetstva oz. ekonomije, morajo to navesti v spisku, da bodo ti delavci prejeli nakaznice brez artiklov s katerimi so že oskrbovani. — Iz pisarne MTP.

KINO

LJUBLJANA, MOSKVA: Sovj. film »Mlada garda« II. del, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

SLOGA: Sovjetski barvni film »Vlak pelje na vzhod«, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

TIGLAV: Sovjetski film »Križarka Vala« II. del, tednik. — Predstave ob 17 in 19.30.

SIŠKA: Sovjetski film »Pozdravljena Moskva«, tednik. — Predstava ob 20.

MARIBOR, PARTIZAN: Nemski film »Nekje v Berlinu«, tednik.

UDARNIK: Sovjetski film »Mlada garda« I. del, tednik. — Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE, METROPOL: Francoski film »Nesrečniki« II. del, tednik.

DOM: Sovjetski film »Pirogov«, tednik.

KRANJ MESTNI: Sovjetski film »Moja ljubezen«, tednik.

PTUJ: Sovjetska filma »Sovjetska Belorusija« in »Zdanov pogreb«, tednik.

POTUJOČI KINO ZA OKRAJ SEZANA bo predvajal:

I. slovenski umetniški film »Na svoji zemlji«.

22. marca ob 19. uri v Tomažu.

23. marca ob 19. uri v Duvovljah.

24. marca ob 19. uri v Koprvli.

25. marca ob 19. uri v Stanjelu.

OBJAVA
Poverjeništvu za kmetijstvo MLO Maribor nima na razpolago dovoljnih količin cepiva za cepljenje proti kokušji kugi. Zato obveščamo vse zainteresirane, da se bo s planskim cepljenjem nadaljevalo čim bo dovolj cepiva na razpolago. Opozorjamo, da je zabranjen vsak promet s kokušji iz okuženih predelov, ker se s tem prenaša kuga iz okuženih krajev na naše področje ter na ta način kuga ne bomo nikdar zatrli, in je tudi naše cepljenje v tem oziru brezupno. Proti prestopkom bomo kazensko postopali v smislu uredbe za zadržanje kužnih bolezni.

Blagajna Glavne mestne pošte v Mariboru obvešča vse sindikalne podružnice mest in okolice, da bo prodajala sindikalne marke samo ob delavnikih od 8-11 ure.

KUD »Jože Hermanko« pevski odsek — mladinski zbor: pevsko vaje vsak ponedeljek ženski zbor, vsak tork moški zbor, vsak petek mešani zbor. Mešani zbor: vsak tork vaje za moške, vsako sredo za ženske, vsak petek skupne vaje. Pevci in pevke, udeležite se redno vseh vaj. — Nove pevce in pevke se sprejemamo.

DEZURNE LEKARNE V MARIBORU
Torek, 22. marca: lekarna Vidmar, Glavni trg št. 20.

Sreda, 23. marca: IV. mestna lekarna, Gorkova 18.

Četrtek, 24. marca: I. mestna lekarna, Partizanska cesta 1.

Izšla je v slovenskem prevodu publikacija

JUGOSLOVANSKO-ALBANSKI ODNOSI (1939—1948)

ki jo je na podlagi uradnih dokumentov, pisem in drugega gradiva uredil in obdelal Vladimir Dedijer. — Brošuro dobite v upravi »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2, v vseh njenih podružnicah in vseh knjigarnah.

Cena 35.— dinarjev

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 50-50. — Telefon oglaševalnega oddelka 56-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

KONCERTI

V. koncert za mladino bo danes ob 18. uri v Filharmoniji. Spored: Čajkovski: Romeo in Julija, Chopin: Koncert za klavir in orkester, Izvajata pianist Anton Trost in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Bogo Leskoviča. Uvodna beseda: dr. Valens Vodusek. Sporedi: Knjižarna muzikali.

V sredo 23. marca ob 20. bo simfončni koncert za LŠM Ljubljanske univerze. Dirigent Bogomir Leskovic. Na sporedu: Smetana, Ravel, Beethoven.

Mala planistika, 8-letna Dubravka Tomičeva, gojenka Akademije za glasbo v Ljubljani, oddelka prof. Zarnikove izvaja v četrtek 24. marca klavirski večer z deli Beeta, Beethovna in Mozarta. Dubravka je odigrala minulo dni v največjem uspehom koncertne večere v Celju, Mariboru in Ptujju. Vstopnice: Knjižarna muzikali.

Violonista Jelka Stančeva priredi svoj violinski koncert v petek 25. marca ob 20. uri v Filharmoniji. Spremlja jo pianist prof. Anton Trost. Na sporedu so dela Tartini, Rib. Strauss, Paganini, Wieniawski, Bravničar, Zebre, Jelka Stančeva je ena naših najodličnejših violistov. Koncert za abnoma. Predprodaja: Knjižarna muzikali.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA TOREK 22. III.
Poročila so ob 6.10, 7.00, 12.30, 14.50, 19.30 in 22.00 uri. Sleda važnejše oddaje:

6.00 Množične pesmi — 6.30 Jutrarnji koncert — 7.10 Klavir v ritmu — 13.00 Igra Mali orkester mariborske rudniške postaje p. v. Draga Lorbeka (prenos iz Maribora) — 13.40 Na zborih volivcev bodo dokončno odmerjeni davki — 13.50 Nekaj borbenih pesmi — 14.00 Iz sodobne jugoslovanske orkestralne glasbe — 14.45 Nekaj skladb Emila Adamca — 15.00 Igra Vaški kvintet — 15.30 Oddaja za pionirje — 15.45 Matematika (o predmetu, ki se ga uči v šoli) — 15.50 Glasbena medigra — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Iz sodobne češke glasbe — 20.00 Leoš Janáček: »Jenufa« — opera v 3. delanju — prenos iz Opere — 23.00 Pisana glasba do konca oddaje.

GLEDALISCE

DRAMA LJUBLJANA

Torek, 22. ob 14: Golia: »Snežuljica«. Zaključena predstava za gimnazijo v Postojni. — Ob 20: Cankar: »Hiapci«. Zaključena predstava za LMS.

Sreda, 23. ob 16: Cankar: »Hiapci«. Abonma B.

Četrtek, 24. ob 16: Potrč: »Lacko in Kreft«. Gostovanje v Celju. — Ob 20: Gow-D'Ussau: »Globoko so korenine«. Zaključena predstava za klub Narodne milice.

Ob 20: Potrč: »Lacko in Kreft«. Gostovanje v Celju.

Petek, 25. ob 20: Kreft: »Krajnski komedijanti«. Abonma E.

Sobota, 26. ob 14.30: Kreft: »Krajnski komedijanti«. Zaključena predstava za gimnazijo v Radovljici in industrijsko šolo Kropa.

Nedelja, 27. ob 14.30: Kreft: »Krajnski komedijanti«. Zaključena predstava za OLO Kamnik. — Ob 20: Pucov: »Ogenj in pepel«. Izven.

OPERA

Torek, 22. ob 20: Janáček: »Jenufa«. Abonma red C.

Sreda, 23. ob 20: Puccini: »Tosca«. Zaključena predstava za tovarno Sava v Kranju in za Sindikato.

Četrtek, 24. ob 14.30: B. Smetana: »Prodaná nevesta«. Zaključena predstava za osnovno šolo in sedemletko Ljubljana-okolice.

Sobota, 26. ob 20: Mozart: »Figarova svatba«. Zaključena predstava za LŠM.

Vstopnice kupljene za »Figarovo svatbo« za red C. ki je bila v petek 18. t. m. odpovedana, veljajo za današnje uprizaritve »Jenufe«, ki je za red C. Blagajna vrne na željo vstopnika, ako bo vstopnica pravočasno, t. j. vsaj do triletna na 8 pred predstavo vrnjena blagajni.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 2